

Upravništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Puceljova ulica 5 - Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Contr. Post. No 11-5118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr.
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izdaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina vsak mesec Lir 18,-
za inozemstvo vključno s »Ponedeljkom Je-
toms Lir 36,50.
Uredništvo:
Ljubljana, Puceljova ulica št. 3, telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estero:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

L'urto avversario tenacemente sostenuto

La battaglia continua - 10 velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 8 aprile 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1048:
In Tunisia il poderoso urto avversario, che si è esteso al settore settentrionale del fronte, viene tenacemente sostenuto dalle forze dell'Asse in duri combattimenti difensivi. La battaglia continua.
Cacciatori italiani e tedeschi abbatterono in duelli aerei 8 velivoli.

Sovražni naskok vztrajno zadržan

Bitka se nadaljuje - 10 sovražnih letal uničenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih sil je objavil danes naslednje 1048. vojno poročilo:

V Tunisu so oborožene sile Osi v težkih obrambnih bojih vztrajno vzdržale mogočen sovražni naskok, ki se je razširil na severni odsek bojišča. Bitka se nadaljuje. Italijanski in nemški lovci so v dvo-bojih sestrelili 8 letal.

Včeraj popoldne so sovražna štirimotorna letala metala rušilne bombe in zažigalne lističe na Palermo in povzročile manjšo škodo na nekaterih postopjih v okolici. Nobene žrtve.

Dve sovražni letali, katerih eno so zadeli naši lovci, drugo pa obrambne baterije, sta padli v morje v bližini rta Gallo in Mongiardino.

Angleško-ameriški spor o francoski Afriki še vedno ni poravnani

Berlin, 7. aprila. S o zelo problematičnih uspehih najnovejših razgovorov v Washingtonu razpravlja nemška Politiko-diplomatska korespondenca zlasti v zvezi z najnovejšimi pojavi nasprotstev med Angličani in Američani v vprašanju francoskega disidentskega pokreta. Korespondenca opozarja zlasti na stališče Eisenhowerja, ki je De Gaulle odsvetoval prihod v Francosko severno Afriko, pri čemer omenja stavek zaključnega poročila o washingtonskih razgovorih, v katerih naj bi bil dosežen med obema državama popoln sporazum v vprašanju sovjetskih teritorialnih težnjajev, seveda s kršitvijo izjave o atlantski karti glede malih narodov, in v katerih naj bi London in Washington naposled dosegla sporazum v 95 izmed 100 vprašanj, ki so pre-

Nel pomeriggio di ieri quadrimotori nemici hanno lanciato bombe dirompenti e spezzoni incendiari su Palermo causando danni non gravi ad alcuni fabbricati della periferia. Nessuna vittima.
Due apparecchi colpiti l'uno dalla nostra caccia, e uno dalle batterie della difesa precipitarono in mare nei pressi del Capo Gallo e di Mongiardino.

met razgovorov. Ostalih pet odstotkov v kolikor gre res samo za 5 odstotkov, bi torej bilo še neresenih in to bi se moglo nanašati na kolonialna vprašanja, na vprašanja, ki so v zvezi z Ameriko in na vprašanja letalstva.

Kakor je iz tega razvidno je spornih vprašanj precej in ni upanja v lahek sporazum. Vrhovni poveljniki zavezniških oboroženih sil v Francoski severni Afriki, nad katero bi tako Amerika kakor Anglija hoteli brezpogojno vladati, je sedaj nenadoma iz vojaških razlogov odklonil dovoljenje za prihod francoskemu generalu, ki je angleški otrok in domnevni predstavnik tako zvane svobodne Francije. To dejstvo samo dovolj jasno govori, saj sedaj menda že sami bolj ali manj uradni predstavniki francoskega disidentskega pokreta, namreč pravi izdajalci resnične Francije priznavajo, čeprav prepozno, da so dali svoje sile na razpolago in se dobro ali slabo borili v korist dveh sil, katerih edini namen je polastiti se bogate francoske kolonije, da bi jo izkoristili do izčrpanja. Razni De Gaulle in Giraudi se zavedajo, da so dvakrat izdali svojo državo in se pustili izigrati od onih, ki brez usmiljenja bombardirajo francoska mesta.

Pomanjkanje živil v Tripolisu

Rim, 7. apr. s. »Times« z dne 23. marca objavlja poročilo iz Tripolisa, v katerem navaja, da je znašal obrok kruha za tamkajšnje prebivalstvo do 13. marca 50 gramov, sedaj pa da znaša 120 g. Racionirani kruh se prodaja po 16.50 lir kg, na črni borzi pa po 70 lir, dočim je najvišja cena do nedavnega znašala 120 lir. Sladkor se prodaja na črni borzi po 400 lir kg.

Milan časti junaške borbe iz Rusije

Slovesen sprejem slavne zastave 5. planinskega polka

Milan, 7. aprila s. Zastava 5. planinskega polka, ki se je z vzhodnega bojišča vrnila v Domovino, je bila davi prenešana v vojašnico Minoni. Večkrat odklikovani prapor so na postaji sprejeli oblasti in hierarhije, oficirji in vojniki polka, mnoga zastavstva s svojimi prapori in zastavicami, pohabljeni in bivši bojevniki ter člani fašističnih skupin. Slavno zastavo je simbolično izročil general, ki poveljuje teritorialni obrambi, zastavo pa mlademu podporočniku, sinu Ekse Gariboldija, poročniku Armira. Po pozdravu oblasti in vojaških oseb so zastavo v spredu, na delu katerega je bil polkovnik polka z odlično odlikovanjem in ki so mu sledili vojniki, vračajoči se z vzhodnega bojišča, nosili po slovesno okrašenih ulicah, kjer so z oken metali cvetje na slavni prapor in izkazovali simpatije in priznanje meščanstva junaškim borcem.

V vojašnici je razvrščeni bataljon počastil prapor in poveljnik polkovnega štaba v vojašnici je prisrčno pozdravil generala Reverberia, poveljnika tridentinske divizije, poveljnika polka in hrabre vojake

Navdušeno je zazvenel vzklík Kralju in Duceju. Po kratki in resni slovesnosti, ki ji je navzočnost staršev in sorodnikov vračajočih se vojakov dala posebno pristrčnost, je general Reverberia v spremstvu oficirjev položil lorvorje venec pred ploščo v spomin na padle iz polka in drugo na spomenik planincem, ki je postavljen na trgu pred vojašnico.

Hrabrost italijanskih borcev na ruskih tleh so z resno proslavo proslavili tudi v vojašnici karabinerjev v navzočnosti generala divizijskega poveljnika Pastrenga in mnogih višjih oficirjev ter bojevnikov, ki so se vrnili z vzhodnega bojišča med katerim je bilo tudi nekaj pohabljenecv in ranjenecv. Poveljniki karabinerske legije je spregovoril svojim vojakom in pri tem zlasti opozoril na doprinos zaslužnega karabinerskega orožja v težki borbi proti boljševiškim četam. Kakor hrabrost karabinerjev pa je pohvalil tudi hrabrost bojevnikov vseh drugih orožij, ki so se izkazali vredne stare slave. Sledilo je prepevanje domovinskih pesmi.

Slavni delež Kr. mornarice v sedanji vojni

Rim, 7. aprila. S. Splošna proračunska komisija zbornice fašijev in korporacij je odobrila poročila nacionalnega svetnika Negrotta di Cambria o proračunu izdatkov mornariškega ministrstva v finančnem letu 1943/44. Poročilo daje pregled dogodkov, ki so globoko spremenili položaj v Sredozemlju in so močno vplivali na naloge, ki čakajo našo mornarico zaradi zasedbe Francoske severne Afrike po Angležih in Američanih. Nato je omenil izkrcevalne operacije v Tunisu in zasebo Korzike ter pohvalil odlično pripravljenost, ki jo je pokazala Kr. mornarica. Opozoril je tudi na delež, ki ga ima mornarica pri organizaciji obrambe in ureditvi pomorskih poveljstev vzdolž južne obale Francije. Posebej je omenil še delovanje podmorniškega orožja v Sredozemlju in v Atlantiku ter molčeče, a vendar tako uspešno in junaško delovanje ladij, ki spremljajo konvoje. Ni prezrl tudi slavni dejanj naših brzih čolnov na Ladosem jezuru in v Črnem morju in slavni oddelki napadalnih čolnov.

Poročilo govori nadalje o aktivnih in rezervnih oficirjih v posebnih in preliminarnih pomorskih seznamih ter obravnava tudi novi stavek podoficirjev in oblike novačenja prostovoljcev za sole, v katerih se vodijo posebni strokovni tečajji. Glede gradenj in povpril ladij navaja poročilo, da se položaj v vrnitvah in arzenalih ni mnogo spremenil od lanskega leta navzlic znatnemu povečanju dela. Poročilo prikazuje tudi uspešno in naglo delo zasebnih ladjedelnic in nad vse pomembno in kočljivo področje gradenj in povpril vojaških in trgovskih ladij ter navaja podrobnosti o organizaciji pomorskih oporišč in obalne ter letalske obrambe, zdravstvene službe in bolničarskih ladij, glede katerih je poročevalec navedel nekaj podrobnih podatkov o njih delovanju, obsojajoč pri

tem nečloveške napade, katerim so izpostavljene po sovražniku. Poročilo se zaključuje s pietetnim spominom na slavne padle in z izrazi spoštovanja za vse od admiralov in častnikov do posadk, zaradi njih vztrajnosti v izčrpujoči borbi, v kateri jih vodi ljubezen do morja in Domovine te preveča trdno prepričanje in zaupanje v končno zmago.

Zagrebski župan na obisku v Rimu

Rim, 7. aprila s. Včeraj ob 19. uri je prispel v Rim Ivan Werner, zagrebski župan, ki bo dobrodošel gost Rima nekaj dni. Na postaji ga je sprejel rimski guverner z podguvernerjem in drugimi oblastimi. Danes jutraj se je gost v spremstvu guvernerja podal v Kraljevo palačo, da se vpiše v dvorno knjigo, nakar je obiskal Pantheon, grob Nezanega junaka, svetišče v Liktorskem domu in oltar padlim fašistom, kjer je povsod položil venec. Nato je bil sprejet v guvernerski palači.

Iz Turčije

Ankara, 7. aprila. s. Parlamentarna skupina turške narodne republikanske stranke se je danes sestala, da posluša poročilo zunanjega ministra Mememendzloga o mednarodnem položaju v preteklem tednu. Poslanci so poročilo zunanjega ministra odobrili.

Ankara, 7. aprila. s. Predsednik turške vlade Saradzoglu je iz Ankare odpotoval v Carigrad.

Na vzhodni fronti samo manjši boji

Izjalovljeni sovjetski napadi ob Kubanu in srednjem Doncu

Iz Hitlerjevega glavnega štana, 8. apr. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti je bilo v splošnem mirno. Posamezni sovražnikovi napadi na kubanskem mostišču in ob srednjem Doncu so bili zavrnjeni.

Na tunjski južni fronti nudijo nemške in italijanske čete z veliko premočjo napadajočemu sovražniku žilav odpor. Sovražne

oklopne sile, ki so prodirle, so bile v ogorčenih borbah zaustavljene, njihovi poskusi za obkolitev pa izjalovljeni. Nove postojanke so bile zasedene po načrtu.

V srednjem in severnem odseku fronte je bilo odbitih več sovražnikovih napadov z velikimi izgubami zanj.

Nemška brza vojna letala so včeraj napadla za vojno važne cilje na otoku Wight in na angleški jugovzhodni obali.

V pričakovanju novih spopadov na vzhodu

Neprestani pozivi iz Moskve Anglosasom za nujno pomoč

Bern, 8. apr. Moskvska »Pravda« je objavila članek, ki ga je napisal eden izmed najbolj znanih častnikov rdečega glavnega štana. Članek je zanimiv predvsem zato, ker vsebuje odkrita priznanja o tem, da Rusi s svojo zimsko ofenzivo niso dosegli nameravanih ciljev. Sovjetski častnik piše: »Velikih uspehov naše zimske ofenzive nismo mogli popolnoma izkoristiti in ni nas sram tega priznati.« Seveda išče krivdo za to v blatu, ki je nastopilo šab ob pravem času, toda to opravičujevanje je brez pomena, kajti vpilv letnih časov se kaže tako na eni kakor drugi strani. Nemčija je na primer preizkusila izredno hudo zimo, vendar je uspešno vzdržala. To pot je bilo blato nemški zavezniki samo zato, ker se sovjetski vojski ni posrečilo doseči postavljenih ciljev pred odjugo, tako da je nemška vojska lahko prešla v protiofenzivo.

Isti častnik rdečega glavnega štana, ki se jezi na blato, pa je takoj nato prisljen priznati: »Ne podcenjujemo napadame moči sovražnika. Dobro vemo, da mobilizira vse, s čimer razpolaga, in da mrzlično pripravlja letošno ofenzivo proti Sovjetski zvezi. Prav gotovo se bomo morali tudi mi potruditi da odbijemo napad, ki ga naše poveljstvo pričakuje pr-hodnje mesece.«

Pisce nadaljuje, da sovjetsko poveljstvo prav dobro pozna šibke in močne strani sovjetske vojske, pri čemer prikazuje izboljšanja, ki so bila izvršena v sovjetskem vojnem stroju, čeprav pa hoče kazati zaupanje, je vendar namen njegovega članka, odkriti kako neprijetno resnico, med drugim to, da je sovjetska zimska ofenziva, za katero je moralo sovjetsko ljudstvo doprinesiti velike žrtve, propadla. Prav tako je propadlo upanje, da bi ogromni napor, ki jih je država doprinesla s totalno mobilizacijo, imeli za posledico uničenje sovražnika. Ruski narod se mora torej pripraviti, da bo tudi letos še prenašal močne udarce nemškega orožja in da bo od izida te obrambne borbe odvisna usoda Sovjetske zveze.

Zdl se, da ta članek ni osamljen pojav, kajti agencija Reuter objavlja vest iz Moskve, po kateri ruski listi svare narod, da mora biti pripravljen za nov spopad. Vest navaja tudi podrobnosti o nemških pripravah v tem trenutku. Ker so med temi podatki nekateri tudi povsem izmišljeni, je jasno, da je namen vsega tega pisanja galvanizirati civilno prebivalstvo in sovjetske čete, da se pripravijo na nove žrtve. Vse te informacije pa so v Londonu sprejeli z oblačno skepo. Londonski poročevalec lista »La Suisse« piše, da bo mogoče prihodnje tedne pozorno zasledovati nekatera znamenja nemške aktivnosti in tako morda ugotoviti, v koliko je ruski strah upravičen in v koliko gre samo za pritisk iz Kremlja, da bi zavezniki takoj začeli svoje operacije. Angležji namreč verjamejo, da Rusi nalašč pretiravajo nevarnost, da bi zavezniki pripravili do nastopa na celini. Pri tem so Angležji postavljem pred hudo alternativo. Ako nevarnost ni tako velika, kakor bi rada dopovedala Moskva, bi v svojim vojaškim nastopom na celini dejansko samo pomagali rdečim, da zmagajo, pri čemer bi sami igrali vlogo bedakov, ako pa je nevarnost zares zelo velika, bi tvegali, če bi stali še nadalje ob strani, da pomagajo Nemcem. Ta položaj je zares neroden, iahaja pa iz nenaravne zveze med boljševiki in demokrati.

Toda ne glede na to, ali v Moskvi pretiravajo ali ne, je londonski poročevalec lista »La Suisse« mnenja, da v ruskih krogih v Londonu prav nič ne prikrivajo, da bi bil sedaj, ugoden trenutek za osredotočenje vseh vojnih naporov proti Nemčiji. »Ne gre za to, da bi se začele sovražnosti kjerkoli, čeprav na Severnem tečaju, samo da bi se s tem prisilili Nemci, da odtegnjejo kak h 80 divizij iz Rusije, kakor se je to geslo glasilo v dobi Churchilllova objava v Moskvi, temveč za to, da bi se izvršil napad na Nemčijo tam, kjer bi bila najbolj prizadeta.«

Prav zato pa seveda možem v Kremlju ni všeč, če angleški in ameriški državniki napovedujejo izgleda za zmago šele v letu 1944 ali celo 1945. Rusi hočejo, da bi se vse poizkusilo za zavezniško zmago takoj. V tem pogledu so zelo trdovratni, čeprav so za javnost že zavrgli geslo o zmagi v tem letu. Vprašanje je, kako naj se moskovska želja spravi v sklad s sedanjimi angleškimi in ameriški mnenji, ko se od vseh strani kažejo znaki o novih napadih. Poročevalec lista »La Suisse« pripominja: »Ugotovi se lahko le to, da so karte za igro, ki se začena, dobro zmešane. V teh okoliščinah samo nemški glavni stan lahko presod, ali je še vedno njegov interes, da izvrši nov množični napad na Rusijo, kakor se tega boji Moskva.« Ako je to ista resnica, potem je verjetno, da bodo Anglosasi računali predvsem na učinek svoje živčne vojne, s katero naj bi preprečili, da bi Nemčija zopet prevzela pobudo proti rdečim, preden bi bile dokončane priprave za napad na Evropo. Moskva pa nasprotno pritiska na zaveznike, češ, da naj upoštevajo neposredno nevarnost nemškega napada Stalin se morda boji, da do naskoka na Evropo sploh ne bo prišlo ali pa šele tedaj, ko bo za Rusijo že prepozno. (Stampa Sera.)

Berlin, 8. aprila. Na vzhodnem področju odseka kubanskega mostišča so nemške čete po hudih bojih odbile napad sovjetskih sil, ki ga je izvršil en polk ob podpori žvahega topniškega delovanja. Nekit rumunski bataljon je v nenadnem protina padu obrezuspešil sovražnikov hitri vdor, ki so ga nekatere sovražne skupine napravile v nemških črtah. Drugi ruski sunki so se ziomih pred prvo črto nemškega odpora, dočim je nemško topništvo razbijalo obrambne naprave sovražnika. V severnem delu istega odseka so se izjalovili napadali poskusi krajevnega zadrževanja, ki so jih boljševiki na dveh mestih izvršili s četami, močnimi po kakih 1000 mož. (»Piccolo«)

Tragična usoda izgnancev v Rusiji

Berlin, 7. apr. s. Iz Tallina poročajo, da je te dni po najbolj avanturističnih doživljajih prispelo na Estonsko 800 Estoncev, ki so jih boljševiki svoje dni odpeljali in

nasilno uvrtili v boljševiško vojsko, a se jim je po umiku boljševikov iz baltičskih držav posrečilo zbežati in se vrniti sedaj v domovino. Med njimi je mnogo bivših oficirjev, ki so oblaščeni in novinarjem podali podrobno poročilo o strahotnih razmerah, v katerih so živeli, in o barbarškem postopanju z njimi, kakor tudi z baltičkim in poljskim prebivalstvom, ki so ga odvedli v notranjost države. Estonci listi objavljajo številne izjave teh oficirjev in vojakov, ki so se sedaj javili hot prostovoljci za borbo proti boljševizmu in podrobno opisujejo trpljenje, ki mu je bilo izpostavljeno baltičsko prebivalstvo. Vojak Ferdinand Tamma je v zvezi s ponovnimi preiskavamj o poljskih kontingentih, glede katerih niso boljševiki nikdar hoteli dati nobenih pojasnil, niti na zahtevo zavezniške Anglije ne, izjavil na neko vprašanje: Ako poljska emigrantska vlada išče po vsej Sovjetski zvezi izgubljene Poljake, bi se lahko predvsem obrnila po informacije na Estonce, ki jih je mobiliziral boljševizem. Oni so videli grobove izgubljenih deportirancev.

Knox o neprestani podmorniški nevarnosti

Buenos Aires, 6. apr. s. Mornariški minister Zedinjenih držav Knox, ki je nekoliko vojno optimist kakor prvi lord angleške admiraltete Alexander, je bil prisljen priznati, da Ameriko resno vnezmirja ojačena podmorniška vojna Osi. V izjavah, ki jih je podal v Washingtonu je Knox potrdil, da so bile zavezniške izgube trgovskih ladij na Atlantiku v mesecu marcu zelo velike, češ da so podmornice Osi povečale svoje operacije. Te podmornice, je pripomnil Knox, delujejo v vedno večjem številu in se poslužujejo nove taktike.

Naraščajoč odpor proti Židom med Anglosasi

Berlin, 7. apr. s. Današnji listi pišejo na vidnem mestu o vprašanju protizidovskega pokreta v Angliji, ki po mnenju tukajšnjih dnevnikov zahteva vedno širši obseg. »Völkischer Beobachter« piše: Londonski list »News Chronicle«, ki je kakor znano pod vplivom židovskih krogov v Londonu, je s svojimi navedbami o židovskih begunih v Angliji vzbudil velik strah in se skuša sedaj korigirati. Vendar pa je bilo vse to samo manever, ki naj bi odprl varnostno zaklopke proti vedno bolj naraščajočemu antisemitizmu, ki se pojavlja v vsej Veliki Britaniji, kajti Židje so s svojimi temnimi kulijami in s svojimi nepravilnostmi na vseh področjih začeli odkrivati svoj pravi obraz tudi v tej državi. Zato so smatrali za potrebno, da jih opozore, da bi v bodoče postopali bolj previdno kakor doslej in da bi se tako izognili novim glasovom in pritožbam proti sebi.

Podoben pojav je bilo v zadnjem času za beležiti tudi v Ameriki. Prav zaradi tega je londonski list smatral za potrebno, da nekoliko pokritizira zadržanje židovskega elementa. Čeprav je bila ta kritika zelo blagohotna, je po mnenju prizadetih bila vendar prestra in že se dviga v Angliji prvi zbor listov, da zaščitijo »uboge preganjane Židje«, češ da če bi že smeli komu kaj očitati, potem bi tega ne smeli nikakor storiti nasproti angleškim, tem-

več kvečjemu nemškim Židom, ki žive v Angliji kot begunci.

V podobnem smislu razpravlja o isti stvari tudi list »Börsen-Zeitung«.

Vse države se branijo židovskih priseljencev

Buenos Aires, 5. aprila. s. Po vesteh, ki prihajajo iz Newyorka, je zveza židovskih organizacij v Ameriki zahtevala od Bele hiše, naj opusti svoje posredovanje, da bi bila Palestina brezpogojno in čim prej odprta za številne Židje, ki se hočejo tja preseliti. Vseljevanje Židov v Palestino je moralo biti omejeno na kontingente zaradi velikega dotoka židovskih elementov iz vsega sveta, ki so se v masko polastili vrh vodilnih položajev in s tem potisnili Arabe na podrejeno mesto. Navzlic protestom demačnega prebivalstva bi sedaj židje hoteli, da bi nove židovske skupine prihajale v Palestino in tako popolnoma zadušile arabske proteste. Ena izmed židovskih zvez je sprejela še druge resolucije, v katerih se zahteva, naj bi bili Židje zčasno naseljeni v nevtralnih državah, čeprav je znano, da so se vlade teh držav že postavile proti neprestanemu in nevarnemu dotoku židovskih elementov, prihajajočih iz vseh delov sveta.

Novi japonski uspehi ob indijski meji

Tokio, 8. apr. s. Poveljstvo japonskih oboroženih sil, ki operirajo na indijsko-birmanski meji, objavlja, da so japonske čete začele ofenzivo prve dni marca in obkolile ter uničile večino angleško-indijskih divizij vzdolž reke Maju. Operacije se nadaljujejo v smislu očiščevanja zadnjih ostankov sovražnih sil.

Lakota na Kitajskem

Sanghaj, 5. aprila. s. Vlada v Cungkingu je uradno objavila, da trpi 5 milijonov Kitajcev v pokrajini Honan lakoto. Uradno pripominjajo, da je to pomanjkanje posledje najhujša katastrofa, ki je zadela kitasko prebivalstvo pod Cankajskovo vlado po izbruhu vojne. Iz istega uradnega vira se nadalje doznava, da se je tudi v bližnjih pokrajinah Svansi in Hopej začelo občutiti pomanjkanje živil, tako da ti dve pokrajini nista mogli pomagati težko prizadeti pokrajini Honan.

Veliki neredi v Iranu

Ankara, 5. aprila. s. Po vesteh iz Teherana so izbruhnili veliki neredi na meji med Iranom in Afganistanom. Oddelki sovjetskih čet, ki so razmeščeni v Iranu, so bili takoj odposlani na kraj teh neredov, da bi jih s silo zadušili.

Za povzdigo ljudskega šolstva na Portugalskem

Lizbona, 6. apr. s. Vprašanje ljudskošolske vzgoje na Portugalskem, ki je ostalo doslej še nerešeno zaradi pramljanjavanja primernih šolskih poslopij, je začela vlada sedaj resno proučevati in je doletela pol milijarde skudov za graditev šolskih poslopij in drugih vzgojnih zavodov. Sodijo da bo na vsem Portugalskem zgrajenih kakih 125.000 šolskih prostorov v 7180 poslopijih. Ta poslopja morajo biti zgrajena v 8 letih. Portugalski listi podarjajo, da so prejšnji režimi mnogo objubljali da pa niso nikdar uresničili, kar daje sedaj nacionalna revolucija ljudstvu. Nacionalna revolucija s avtoritarnim režimom izvršuje sedaj, kar so opustili demokratiški režimi, ki so zapustili na Portugalskem žalostno dediščino analfabeta, ki je zajemalo skoraj polovico prebivalstva. Novi ukrepi, ki vzpostavljajo pravo organizacijo ljudske šole pomenijo pomemben korak naprej za rešitev portugalskega naroda iz pogubn h vplivov demoliberalnega režima.

Preosnova grške vlade

Atene, 8. apr. s. Ker je prof. Logotopoulos podal ostavko, je prevzel predsedstvo vlade bivši grški zunanji minister dr. Ivan Rallis. Člani vlade so bili zapreženi v navzočnosti atenskega metropolita.

Sodelovanje srbske manjšine z madžarsko večino

Budimpešta, 6. apr. s. Iz Sombora javljajo, da so bili vzpostavljeni odnosi resničnega sodelovanja med srbsko manjšino in madžarsko večino, čim so bili zločeni komunistični agitatorji pod poveljem Moskve, ki so netili nered v Bački, ko je postala sestavni del madžarske države po zrušenju bivše Jugoslavije. Danes je izšla z dovoljenjem oblasti prva številka srbskega dnevnika »Naše novne« ki ga ureja poslanec Luković, predstavnik srbske manjšine v madžarskem parlamentu. V uvodniku piše poslanec Luković, da so Srbi v Bački, ki so pretežno katoličani, pred ustanovitvijo bivše Jugoslavije nad 300 let živeli v popolnem soglasju z Madžari, ki so jim vedno priznavali popolno enakopravnost v skladu s političnimi načeli svobestofenske ustave. Poslanec Luković poziva Srbe v Bački, naj ne poslušajo nesramne propagande in naj povežejo svoje vrste za obrambo krščanske civilizacije, ki jo ograža boljševizem.

Izžemanje Palestine po Angležih

Ankara, 7. aprila s. Novi vojni davki, ki bremene palestinske davkoplačevalce, so med Arabci vzbudili ostre proteste. Novi davki so tako strogi, da bi lahko razlastili Arabe. Proti tem ziorabam mandata nega naroda je bilo na več zborovanjih slišati ogorčene glasove proti samovoljnim in brutalnim metodam angleških gosparjarjev.

Anglija skuša posnemati totalitarne države

Lizbona, 7. aprila s. Tudi v Angliji skušajo sedaj organizirati mladino na skoro podoben način, kakor v totalitarnih državah, čeprav so takšne sisteme v Angliji vedno kritizirali. To potrebo čutijo v Angliji predvsem zato, ker hočejo odvrtiti mladino od vedno bolj razširjenega zločinstva. Pod vodstvom starega maršala lorda Milna naj bi nova organizacija vključila fante od 14. do 18. leta, pri čemer bi število članstva pri 46 milijonih prebivalcev britanskega otočja doseglo najmanj 100.000.

Visoki komisar na seji odbora za ureditev prehrane, razdeljevanje in cene

Visoki komisar je v vladni palači predsedoval seji Pokrajinskega odbora za ureditev prehrane, razdeljevanje in cene industrijskih in kmetijskih izdelkov.

Pri tej priliki je Eksc. Grazioli, preden so se začela obravnavati vprašanja dnevnega reda, govoril o splošnem gospodarskem položaju pokrajine. Glede prehrane je ugotovil da so se sicer normalno razvijali posli za dobavo in razdelitev racioniranih in na nakaznice vezanih živil, poudaril pa je, da so se pokazale težave pri dobavi mesa, mleka in čisto tudi pri dobavi sadja in zelenjave. Obenem je sporočil, da je dal pristojnim organom navodila, naj se take nevarnosti, ki izvirajo iz posebnega položaja pokrajine, čimprej popolnoma ali vsaj delno odpravijo.

Glede mleka je sporočil, da bodo uporabljene še večje omejitve da se zagotovijo mleko dojenčkom, bolnikom in starejšim ljudem kakor tudi bolnišnicam in zdravstvenim zavodom. Glede sadja in zelenjave se je pospešila priključitev pokrajine v državni načrt za razdelitev sadja in povrtnine, da se bo zagotovil nakup blaga prav pri viru. Glede mesa bodo pomnoženi dognani živine, ki se bodo vršili tudi v manjših krajih, medtem ko bo kvota oddaje živine povišana na 50% kakor je to že v veljavi v ostali Kraljevini. Pri tem pa bodo ostale v veljavi vse določbe o kakovosti živine, ki jo je treba oddati za dogon.

Glede nadzorstva nad preskrbo in zlasti nad cenami blaga vsakdanje potrebe je Visoki komisar objavil, da bo še ojačena tujecnost za to določenih organov, da bi se tako odstranila nemoralna črna borza, katere delavnost zadveda zlasti manj imovito prebivalstvo.

Pri tej delovni oblasti pa morajo temo sodelovati vsi potrošniki in torej vsi prebivalci ki morajo ne samo zavrčati nakup živil po višjih cenah in v večjih količinah temveč je to določeno, da morajo predvsem brez odloga oddati krivce ter jih tako privedi k pravični kazni.

Odbor je nato razpravljalo o raznih vprašanjih dnevnega reda, in sicer: o cenah blaga vsakdanje potrebe, o razdelitvi živil, o smotreni štodnji plina, o izdelovanju civilizirane pohištva ter o preskrbi, trgovini in razdelitvi kuriva. Zaradi ukrepov Visokega komisarja, s katerimi so bili znižani davki in dajatve na blago prve potrebe, je bilo mogoče že znatno znižati cene pri prodaji na drobno za razno blago najširše potrošnje, in sicer:

- za testenine od 4.15 na 3.90 lire;
- za riž od 3.15 na 2.70 lire;
- za oljivo olje od 15.80 na 14.70 lire;
- za surovo maslo od 28.90 na 28.40 lire;
- za mast od 18 na 17 lire.

Manjša znižanja so bila izvršena tudi pri drugih predmetih, dočim se je zvezi s splošnim položajem in državni nekoliko zvišala cena sladkorja od 7.90 na 8.25 lire in mleka od 2.20 na 2.50 lire.

Znatno pa bo znižanje cene pri obleki v zvezi z že omenjenimi ukrepi Visokega komisarja, ker so se pristojbine in davki za to blago zmanjšali za 10 milijonov na leto. V pogledu kuriva je bilo odločeno, da naj poveljništvo Gosdne milice sestavi načrt za pripravo kuriva do 31. marca 1944-XXII, nakar bodo izdane točne določbe za izvršitev potrebnih del.

V teku razgovora so se navzoči udeležili razprave pri raznih vprašanjih. Ob zaključku razprave je Visoki komisar še enkrat naglasil

Visoki komisar obiskal ustanove železničarskega Dopolavora

Visoki komisar je posetil železničarski Dopolavoro, to lepo in delavno institucijo, ki vrši svoje koristno vzgojno delo v palači železniškega ravnateljstva.

Visokega komisarja so sprejeli inž. Gianaroli v zastopstvu načelnika železniške delegacije, inž. Finc v zastopstvu ravnatelja slovenskih železnic, comm. Sorsaja, načelnik personalnega oddelka železniške delegacije, pokrajinski nadzornik Dopolavora dr. Lucchesi, dr. Sardo od združenja železničarjev, inž. Guerra, ravnatelj železničarskega Dopolavora, ter sportni referent g. Pušenjak.

Dokler so se vršile izločilne tekme namiznega tenisa v veliki dvorani, določeni za sportne prireditve, se je Eksc. Grazioli mudil med igralci ter je razdelil nagrade zmagovalcem. Pri tem se je zanimal za napredek raznih drugih sportnih panog, ki jih goji sportni odsek »Hermese«.

Na svojem nadaljnjem obhodu je Visoki komisar posetil kulturni odsek železniškega Dopolavora. Tu je prisostvoval delu potovalne knjižnice, te najnovejše ustanove, ki pa je zelo dobro oskrbljena s knjigami, ki si jih člani zelo radi izposojajo.

Istemu kulturnemu odseku je pridružen glasbeni šola »Sloga«, ki ima kakih 200 učencev in okrog 15 učiteljev. Iz te

Priznanje Visokega komisarja in Poveljnika Armadnega zbora Kr. karabinjerjem

Dne 4. t. m. ob 9.30 je Eksc. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino posetil poveljstvo skupine Kr. karabinjerjev, kjer je proučil nekoliko važnega materiala, odzvetega partizanom ki so jih ujeli karabinjerji te skupine.

Pri tej priliki je Eksc. Grazioli izjavil svoje globoko zadovoljstvo nad najnovejšimi znamenitimi operacijami, ki so jih proti upornikom izvedli Kr. karabinjerji.

Naslednji dan dne 5. t. m. ob 12. uri je Eksc. Poveljnik XL Armadnega Zbora po-

Prispevek združenj trgovcev in obrtnikov Pokrajinskemu podpornemu skladu

V želji, da podpreta obsežno delavnost Pokrajinskega podpornega sklada pri Visokem komisarjatu, sta Združenje trgovcev in Združenje obrtnikov Zveze delodajalcev poslali Eksc. Visokemu komisarju znesek lir 62.550, odnosno znesek 5295 lir, ki se naj uporabi v podporo potrebnim.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

...

navodilo, da je treba življenjske stroške spraviti v sklad z onimi drugih pokrajin Kraljevine kakor se to izenačenje že vrši glede raznih plačil.

Sporočilo Visokega komisarja Eksc. Graziolija na seji pokrajinskega odbora za ureditev prehrane, razdeljevanje in cene o znižanju cen najvažnejšim življenjskim potrebščinam bo vse naše prebivalstvo sprejelo z zadovoljstvom in hvaležnostjo. Kakor smo že svoj čas poročali, je bila v javnosti izvedena daljnosežna reforma davčnih predpisov, ki se nanašajo na obremenitev prometa s potrošnim blagom. Z ukinjenjem luksuznega davka je bilo že samo po sebi doseženo izdatno znižanje cen za marsikatero blago, ki je sicer označeno kot luksuzno, ki pa vendar predstavlja potrošni predmet nujne potrebe, kakor so na primer razni oblačilni predmeti, pa tudi nekatera živila, ki so bila dotlej obremenjena z luksuznim davkom. Istočasno je bila izvedena reforma davka na poslovni promet, poleg tega pa je Visoki komisar izdal navodila za revizijo občinskih trošarin in uvoznih z namenom, da se doseže znižanje cen živil in življenjskih potrebščin najširše potrošnje. V smislu teh navodil so bile v trošarinskih tarifih ljubljanske občine črtane številne postavke in se odslej ne plačuje več nobena trošarina na poljske pridelke in povrtnino (krompir, zelje, fižol, repa, zelenjava, žito itd.) Prav tako je bila črtana občinska trošarina na razne vrste moke, zdrob in kašo, na testenine in kruh, na riž, na sadje, mleko, jedilno olje, sladkor, drva in premog, reformirana pa je bila tudi trošarina na klavno živino. Ukinjene omenjenih trošarin je samo po sebi prineslo razbremenitev, ker se je moralo blago poceniti za znesek ukinjene trošarine, kar se je takoj poznalo tudi v uradnih cenah za potrošno blago. Zlasti občutno je bilo znižanje pri poljskih pridelkih in povrtnini, saj je prej znašala na primer trošarina na zgodnjo zelenjavo kar 0.40 lire, za konzervirano zelenjavo celo 2.50 lire na kilogram pri sadju 0.25 do 1.20, pri rižu 0.30 lire itd.

Prav tako je pozdraviti sporočilo Visokega komisarja o ojačenem nadzorstvu preskrbe in cen za blago vsakdanje potrebe po za to določenih organih z namenom, da se za zatre delavnost črne borze, in njegov poziv prebivalstvu, naj aktivno sodeluje pri tem delu za pobiranje vsake vrste spekulacije, umetnega zviševanja cen in delovanja črne borze. Ni treba še posebej poudarjati, da je tako sodelovanje v interesu prav vsega prebivalstva in da se to sodelovanje ne tiče samo prijave kršiteljev predpisov o cenah zaradi postopanja proti njim temveč mora tudi prebivalstvo samo spoznati, da škoduje samemu sebi, če kupuje blago od kogarkoli po višji ceni, kakor je predpisana. Če ne bi nihče kupoval blaga po črni borzi, bi črna borza sploh ne mogla obstajati, blago, ki pride v roke potrošnikov preko črne borze, pa bi se pojavilo prav tako na trgu po dovoljenih cenah. Zato je treba ne glede na stroge kazenske sankcije vsakemu najtopleje priporočati, da se izogiba nakupov po nedovoljenih cenah, kar bo končno bistveno olajšalo prizadevanje oblasti za preskrbo prebivalstva z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami in za pobiranje nelegalne trgovine.

Šole, ki jo z veliko ljubeznijo posejajo otroci železničarjev in ki ima redne tečaje za vse glasbene predmete, je izšlo že nekaj odlično usposobljenih glasbenih profesionalcev. Ko si je ogledal šolske sobe, je Visoki komisar prisostvoval majhni koncertni prireditvi, organizirani njemu na čast. Med obiskom na sedežu železničarskega glasbenega društva je Eksc. Graziolija spremljal dr. Svetel, ravnatelj glasbene šole.

V kulturnem odseku vrši svoje hvalevredno delavnost tudi šola za italijansko ki ima več kot 15 dobro obiskanih tečajev. Visoki komisar je nadaljeval svoj obhod ter si je ogledal menzo slovenskih železničarjev, menzo italijanskih uradnikov ter občirno in moderno kuhinjo, kjer se vrše tudi tečaj za gospodinjstvo. Gospodinjstvo šole vodi ga. Prašnikarjeva.

V teku poseta so inž. Guerra in drugi funkcionarji, ki s takim navdušenjem sodelujejo z njim, razložili Visokemu komisarju podrobnosti organizacije in njeno praktično delovanje. Ko je Eksc. Grazioli zapuščil sedež železniškega Dopolavora, je njegovim voditeljem izrazil svoje odobravanje za izvršeno delo v teku prvega leta obstoja organizacije ter sporočil voditeljem, da je glasbenemu društvu »Sloga« nakazal 10.000 lir ter gospodinjski šoli takisto znaten doprinos.

Hud potres v Čilu

Buenos Aires, 6. apr., z. O silovitem potresnem sunku, ki so ga čutili v vsem Čilu, se doznava, da je bilo težišče potresa v pokrajini Iliapel. Normalni promet s tem mestom je bil začasno prekinjen, toda domači guverner je vendarle lahko obvestil notranje ministrstvo, da je v sestotkov stanovskih hiš dobilo tako hude poškodbe, da so za bivanje neuporabne. Med glavnimi posiljci je bilo poškodovano tudi poslopje guvernerja, nadalje županstvo in jetašnica. Ni še znano ali so bile tudi kake žrtve.

setil isto poveljstvo Kr. karabinjerjev v Ljubljani, pri čemer se je tudi zanimal za važni material, najden pri nedavno ujetih partizanih. Nato je poveljnik XI. Armadnega Zbora slovesno ob prisotnosti oboroženega oddelka izročil nekoliko odlikovanih vojaške vrline, dovoljenih karabinjerjem, ki so se izkazali v zadnjih operacijah.

Eksc. Gambarja je izjavil svoje živo zadovoljstvo za učinkoviti doprinos, ki ga je dokazala skupina Kr. karabinjerjev v borbi proti partizanskemu gibanju.

Gospodarstvo

Likvidacija bivše jugoslovanske državne imovine

(Nadaljevanje.)

OBRAČUNANJE DOLGOV

Vsaka država pridobiteljica poravnava svoj delež bivšega jugoslovanskega državnega blaga predvsem z jugoslovanskimi obveznicami in z ostalimi dolgovi, ki so bili 15. aprila 1941 na ozemlju kake države pridobiteljice kot last oseb po tem sporazumu. Poravnava deležev se izvrši takole: Vsaka država odtegne takoj, najkasneje pa v štirih mesecih po podpisu sporazuma in v ostalih mesecih s svojimi. O tako zamenjanih obveznicah kakor tudi o obveznicah, izdanih za prevzete dolgeve, je obveščati pobotni urad v Beogradu, ki je pod nemško upravo in ki se mu morajo izročiti zadevne obveznice in zadoščnice. Vsaka država pridobiteljica lahko na svoje stroške odredi v ta urad svojega odposlanca.

Za poravnavo deleža se poleg tega uporabijo državne obveznice in ostali državni dolgovi, ki se odkazujejo kake državi pridobiteljici ali njenim podnikom in ustanovam z raznimi finančnimi odredbami (na primer rezerve zasebnih zavarovalnih zavodov in podobno). V tem primeru se tudi ta delež uporabi za razbremenitev deleža države pridobiteljice.

Izročene obveznice morajo imeti vse kupone, ki so dospeli po 15. aprila 1941 in se manjkajoči kuponi odbijejo po svoji imenski vrednosti. Države pridobiteljice prejemajo do 15. aprila 1941 dosepele obresti ostalih dolgov, ki ne slone na obveznicah in ki še niso bile izplačane.

Pristojni organi na ozemlju kake države pridobiteljice morajo dovoliti prenos jugoslovanskih obveznic, ki so na njihovem ozemlju, če pripadajo osebam po tem sporazumu stanujočim na ozemlju kake druge države pridobiteljice (osebe po tem sporazumu so tiste, ki so imele 1. decembra 1941 svoje domovališče ali svoj sedež na bivšem jugoslovanskem ozemlju, ki je pripadlo kake državi pridobiteljici, ali pa v kateri teh držav). Zastavne pravice za finančne dolge na imovinskih predmetih, odkazanih kake državi pridobiteljici ugasnejo.

Če bi bila vrednost izročnih obveznic in drugih zadevnih zneskov manjša od deleža kake države pridobiteljice, določene po tem sporazumu, mora ta država dopolniti razliko z gotovino ali pa z lastnimi obveznicami, glaseče se na njeno veljavo, po imenski vrednosti razlike. Te obveznice morajo biti iste vrste kakor državne obveznice, ki se v isti dobi izdajo v notranosti z dospelostjo do pet let. Za čas od 15. aprila 1941 do dneva dospelosti obresti teh obveznic, ki jih je izročiti, se morajo obresti plačati v gotovini.

Če pa bi bila vrednost izročnih obveznic in drugih zadevnih zneskov večja od deleža države pridobiteljice, ima prizadeta država pravico do povrnitve presežka, in sicer v gotovini ali pa v obveznicah države pridobiteljice s primanjkljajem do deleža. Pobotni urad mora ob nadzorstvu države pridobiteljice unčiti njemu izročene obveznice jugoslovanskega dolga.

DRUGE FINANČNE OBVEZNOSTI

Način izpolnitve finančnih obveznosti bivše jugoslovanske države in njenih banovin (podjetij, zavodov, skladov), nastalih pred 15. aprilom 1941, ki niso obsežene v prvem delu sporazuma in niso karko drugače urejene, se pridružuje tisti državi pridobiteljici, na katere ozemlju ima upnik svoje domovališče ali svoj sedež na dan podpisa tega sporazuma (22. julija 1942). Če upnik na dan podpisa sporazuma nima svojega domovališča ali svojega sedeža na ozemlju države pridobiteljice, ji ni treba izpolniti takih obveznosti. Če pa gre za obveznosti glede obrokov za odkup podzavljanih železnic ali za obveznosti na podlagi obveznic z zastavno pravico, je izpolnitev obveznosti stvar tiste države pridobiteljice, na katere ozemlju teče železnica ali leži obremenjena nepremičnina. Država pridobiteljica mora pri tej ureditvi popolnoma upoštevati pravice, ki grede upnikom na podlagi obveznic z zastavno pravico. Če so bile železnice ali nepremičnine, na katerih je zastavna pravica, z novimi mejami razkosane, se obveznosti porazdelijo pravično med prizadete države pridobiteljice. Če gre za odkodnine iz jugoslovanske agrarne reforme ali kakor koli iz razlastitve nepremičnin v zvezi s to agrarno reformo, gre ureditev tisti državi pridobiteljici, na katere ozemlju leži razlastena nepremičnina. Prizadeta država pridobiteljice se posebej sporazumeje o izvrševanju te določbe. Glede obveznosti, katerih upnik se je izmenjal po 15. aprilu 1941, je odločilno domovališče ali sedež osebe, ki je imela na ta dan pravico do njih.

Pravice do poplačila ali povrnitve davkov, carin ali drugih davščin, ki bi se bile predpisale ali bi jih bilo predpisati po pristojnih uradnih ozemlja kake države pridobiteljice, se zoper to državo ne morejo uveljaviti.

Če se je območje tedaj pristojnih uradov z določitvijo mej razkosalo, se dolžnosti iz prejšnjega odstavka razdelijo med države pridobiteljice, kakor da bi posloval po prejšnjem pravu urad, pristojno za tisti del prejšnjega območja, ki ga je nova meja oddelila.

Pologi za zavarovanje kake pravice bivše jugoslovanske države ali banovin (poljetij, skladov in zavodov) se morajo izročiti tisti državi pridobiteljici, ki ji je bila odkazana zadevna pravica. Drugi pologi se morajo izročiti tisti državi pridobiteljici, katere oblastva so pristojna za zadevna vprašanja. Prednje določbe ne kršijo zasebnih pravic drugih oseb na omenjenih poljih. Obveznosti, ki se tičejo denarnih polgov (ne ločeno hranjenih polgov) se štejejo za obveznosti po prvem odstavku tega poglavja.

Glede prostovoljnega prispevka za izpolnitev jamstvenih zavez bivše jugoslovanske države je dogovorjeno naslednje: Vsaka država pridobiteljica izpolni jamstvene zaveze, našete v posebni prilogi 4 (ta priloga navaja posojila državnim zavodom in zasebnim ustanovam z državnim jamstvom), kolikor se nanašajo na njeno ozemlje, vendar le nasproti osebam po tem sporazumu (fizičnim in pravnim osebam, ki so imele 1. decembra 1941 domovališča ali sedež na bivšem jugoslovanskem ozemlju, pripadlem kake državi pridobiteljici, ali pa v kateri teh držav); država pridobiteljica, ki izpolni jamstvene zaveze, priobli z njimi spojene pravice.

Seznam posojil z državnim jamstvom (priloga 4) navaja med drugim naslednja posojila po stanju 6. IV. 1941: pri Državni hipotekarni banki: Jugoslovansko jeklo d. d., Sarajevo, 111 milijonov din; Celuloza v Sarajevo 23.6 milijona din; pri Poštni hranilnici: Zadruga za elektrifikacijo otokov Braza in Lesina v Spalatu 1 milijon din; Damarinska kletarska zadruga iz Selca 400.000 din; pri Narodni banki: Diporis d. d. 182 milij. din; Pogod, Zagreb 250 milijonov din; Prevod, Ljubljana 30 milijonov din; Prizad, Beograd 50 milijonov din, Zveza srbskih kmetijskih združenj Beograd 18 milijonov din. Celotni znesek vseh teh posojil z državnim jamstvom znaša 671 milijonov din.

biteljice, se zoper to državo ne morejo uveljaviti.

Če se je območje tedaj pristojnih uradov z določitvijo mej razkosalo, se dolžnosti iz prejšnjega odstavka razdelijo med države pridobiteljice, kakor da bi posloval po prejšnjem pravu urad, pristojno za tisti del prejšnjega območja, ki ga je nova meja oddelila.

Pologi za zavarovanje kake pravice bivše jugoslovanske države ali banovin (poljetij, skladov in zavodov) se morajo izročiti tisti državi pridobiteljici, ki ji je bila odkazana zadevna pravica. Drugi pologi se morajo izročiti tisti državi pridobiteljici, katere oblastva so pristojna za zadevna vprašanja. Prednje določbe ne kršijo zasebnih pravic drugih oseb na omenjenih poljih. Obveznosti, ki se tičejo denarnih polgov (ne ločeno hranjenih polgov) se štejejo za obveznosti po prvem odstavku tega poglavja.

Glede prostovoljnega prispevka za izpolnitev jamstvenih zavez bivše jugoslovanske države je dogovorjeno naslednje: Vsaka država pridobiteljica izpolni jamstvene zaveze, našete v posebni prilogi 4 (ta priloga navaja posojila državnim zavodom in zasebnim ustanovam z državnim jamstvom), kolikor se nanašajo na njeno ozemlje, vendar le nasproti osebam po tem sporazumu (fizičnim in pravnim osebam, ki so imele 1. decembra 1941 domovališča ali sedež na bivšem jugoslovanskem ozemlju, pripadlem kake državi pridobiteljici, ali pa v kateri teh držav); država pridobiteljica, ki izpolni jamstvene zaveze, priobli z njimi spojene pravice.

Seznam posojil z državnim jamstvom (priloga 4) navaja med drugim naslednja posojila po stanju 6. IV. 1941: pri Državni hipotekarni banki: Jugoslovansko jeklo d. d., Sarajevo, 111 milijonov din; Celuloza v Sarajevo 23.6 milijona din; pri Poštni hranilnici: Zadruga za elektrifikacijo otokov Braza in Lesina v Spalatu 1 milijon din; Damarinska kletarska zadruga iz Selca 400.000 din; pri Narodni banki: Diporis d. d. 182 milij. din; Pogod, Zagreb 250 milijonov din; Prevod, Ljubljana 30 milijonov din; Prizad, Beograd 50 milijonov din, Zveza srbskih kmetijskih združenj Beograd 18 milijonov din. Celotni znesek vseh teh posojil z državnim jamstvom znaša 671 milijonov din.

KONČNE DOLOČBE

Glede posestev in dolgov občin, združenih občin, in drugih javnopravnih ustanov (izvzemši banovine), razkosanih z določitvijo mej, se sklene med prizadetimi državami pridobiteljicami ureditev po načelih pravičnosti. Likvidacija bivše Narodne banke se izvede po posebnem zapisniku. Kolikor gre za Državno hipotekarno banko, Priloge 4 navaja med drugim naslednja posojila po stanju 6. IV. 1941: pri Državni hipotekarni banki: Jugoslovansko jeklo d. d., Sarajevo, 111 milijonov din; Celuloza v Sarajevo 23.6 milijona din; pri Poštni hranilnici: Zadruga za elektrifikacijo otokov Braza in Lesina v Spalatu 1 milijon din; Damarinska kletarska zadruga iz Selca 400.000 din; pri Narodni banki: Diporis d. d. 182 milij. din; Pogod, Zagreb 250 milijonov din; Prevod, Ljubljana 30 milijonov din; Prizad, Beograd 50 milijonov din, Zveza srbskih kmetijskih združenj Beograd 18 milijonov din. Celotni znesek vseh teh posojil z državnim jamstvom znaša 671 milijonov din.

Določbe tega sporazuma se uporabljajo, kolikor niso bili sklenjeni posebni sporazumi ali se taki sporazumi ne sklenejo. Če bi se po kateri državi pridobiteljici sprožilo kako posebno vprašanje v zvezi z likvidacijo imovine bivše jugoslovanske države, se prizadeta država pridobiteljica za tak primer izjavi pripravljeno pogajati se z radi rešitve v pravičnem smislu.

Države pridobiteljice so se dogovorile, da se ta sporazum uporablja začasno od dneva podpisa dalje. Sporazum sam pa se ratificira čim prej. (Konec sedli.)

Obvezni prispevki v prid Zavodu za zadrudištvo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svojo naredbo z dne 30. aprila 1942-XX št. 82 o ustanovitvi Zavoda za zadrudištvo Ljubljanske pokrajine in smatrajoč, da se obvezni prispevki iz člena 5, št. 1, navedene naredbe za leto 1943-XXI/XXII lahko določijo v enaki višini kakor za leto 1942-XX/XXI. odloča:

Za leto 1943-XXI/XXII se obvezni prispevki iz št. 1 člena 5. naredbe z dne 30.

aprila 1942-XX št. 82 o ustanovitvi Zavoda za zadrudištvo Ljubljanske pokrajine določajo v enaki višini kakor za leto 1942-XX/XXI in sicer:

- a) 100 lir za vsako zadrugo,
- b) nadaljnji prispevek po L. 0.30 za vsakeh 1000 lir donosne naložbe pri vseh kreditnih združenjih oziroma zneska opravljanih poslov pri drugih združenjih. Nikakega prispevka ne plačujejo zadruge za vzrejo živine, za izkoriščanje pašnikov in za izposojanje kmetijskih in stavbenih strojev.

Ljubljana dne 6. aprila 1943-XXI. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli.

Maksimalni cenik za zelenjavo in sadje

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je predpisal nov maksimalni cenik št. 6 za zelenjavo in sadje, uvozeno v Ljubljansko pokrajino. Ta cenik je veljaven od 9. aprila t. l. naprej in določa naslednje maksimalne cene (vse za kilogram; prva številka označuje ceno v trgovini na debelo, druga pa ceno v trgovini na drobno; v oklepajih so dosežane cene, kolikor so spremenljive): — Cesen 9.50 lire na debelo — 10.70 lire na drobno (9.30—10.60); beluški 8.80—10.40; karfiol 3.20—3.70 (3.10—3.80); korenje (očičeno) 3.20—4; čebula 2.40—3 (2.65—3.25); koprca 3.20—3.90 (3.65—4.65); špinača 3.20—3.90 (3.25—3.80); zelena 4.55—5.05 (4.95—5.95); pomaranče la (Moro-Tarocco) 8.35 do 9.35 (8—9); pomaranče Ha 7.35—8.35 (7—8); limone la, 15 cm obsega 3.75—4.35, za ko 0.45 (3.20—4.25, za kos 0.45); jabolka la (n. pr. zlata parmena) 8.35—9.55 (7—8); orehi Sorrento 26—30, orehi navadni 21.50 do 25 lir.

Gornji cenik velja le za uvoženo blago, za domače pridelke pa veljajo v prodaji na drobno maksimalne cene, ki jih objavlja mestni tržni urad v tedenskem ceniku. Cene se razumejo brez tare. Kot blago prve vrste velja samo zdravo za prevoz sposobno blago in so izločeni pridelki, ki so izobčeni ali nagitni ter nezadostno sočnati. Cene veljajo za blago, očiščeno zunanjih nečistih listov. Ta cenik mora biti izvešen na dobro vidnem mestu tako v trgovinah na debelo kakor tudi v prodajalnicah na drobno. Prodajalci morajo postaviti na blago listič z napisom enotne cene in kakovosti blaga. Grosisti morajo izdati kupcem račun z označbo blaga, kakovosti in enotne cene. Tudi prodajalci morajo na zahtevo izstaviti tak račun. Civilni komisariji lahko spreminijo te cene navzdol, medtem ko mora biti vsaka sprememba navzgor odobrena od Visokega komisarja. Za proizvode, ki jih ta cenik ne navaja, veljajo zadnje cene iz prejšnjih cenikov. Kršitelji predpisov tega cenika se bodo kaznovali v smislu naredb z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215.

Gospodarske vesti

Italijansko-madžarska gospodarska pogodba. Iz Budimpešte poročajo, da se bodo v začetku maja pričeli v Budimpešti razgovori med italijanskimi in madžarskimi predstavnikami industrije. Taki razgovori so se vršili že v jeseni lanskega leta. Če tudi še ni točno določen program tega zasedanja, je znano, da se bodo razgovori nanašali na vsa važnejša vprašanja, ki so v zvezi z medsebojno blagovno izmenjavo. V ospredju bodo zopet razgovori tekstilnih industrij, o važnih vprašanjih pa se bodo pogajali tudi predstavniki kemične in strojne industrije. V tej zvezi navajajo budimpeštanski listi, da je Italija v začetnem času dobavila Madžarski večje količine pisalnih, računskih in šivalnih strojev ter drugih predmetov iz področja fine mehanike. Pri razgovorih v maju se bo razpravljalo tudi o vprašanju, da se proizvodnja nekaterih finomehaničnih proizvodov prenese na Madžarsko. Tudi madžarski izvoz nekaterih elektrotehničnih predmetov zlasti žarnic, delov za radijske aparate in aparatov samih v Italijo se v redu razvija. Medsebojna izmenjava blaga s področja fine mehanike pa se da še izpopolniti. Uvoz umetnih tekstilnih vlaken in polibrikatov iz Italije v Madžarsko se je v zadnjem času zelo povečal. Uvozna organizacija, ki je bila dogovorjena med predstavniki tekstilne industrije obeh držav, se je dobro obnesla. Madžarska kemična industrija bo v bodoče v večjem obsegu izvažala svoje proizvode v Italijo. Poleg tega pridejo v poštev proizvodi madžarske industrije mineralnega olja. V tej zvezi je omeniti nedavno ustanovitev madžarsko-italijanske družbe za mineralno olja, ki se bo z glavnico 6 milijonov pengov udeleževala zlasti v Medjimurju. Pri novi družbi je poleg italijanske družbe AGIP, ki je ob južnem bregu Drave že dosegla uspehi pri vrtnanju, udeležena tudi Madžarsko-italijanska banka v Budimpešti.

Švicarsko notranje posojilo. Švica je v marcu razpisala dve notranji posojili. Ob zaključku vpisovalnega roka je bilo ugotovljeno, da je bilo vpisano 487 milijonov frankov nasproti predvideni vsoti 300 milijonov. Vpisanih je bilo 255 milijonov 2.5% blagajniških zapisov in 232 milijonov 3.5% državnih obveznic. Navzlic okolišnosti, da je bilo posojilo prepovedano, zaostaja rezultat novega posojila za zadnjimi emisijami. V juniju lanskega leta je bilo vpisanih 705 milijonov in je država prevzela letno 600 milijonov.

Po mučni bolezni nam je nenadoma umrl naš ljubljani soprog, očka, brat in stric, gospod

dr. Ignacij Malnerič

odvetnik in posestnik v Črnomlju

Zemski ostanki blagopokojnega bodo prepeljani iz mrliške veže ljubljanske Splošne bolnice v petek 9. t. m. popoldne v Črnomelj, kjer bo pogreb v soboto 10. t. m. na tamkajšnje pokopališče.

ČRNOMELJ, LJUBLJANA, OSIJEK, PADOVA, dne 8. aprila 1943.

Globoko žalujoci: JADVIGA, soproga; MILENA, MILAN, NIKOLAJ, otroci; MARJA, VIDA, sestre; DR. MARTIN, ADOLF, brata — ter rodbine: MALNERIČ, GOSTIŠA, BAJUK, KRISTAN

Kronika

IZ LJUBLJANE

• Prihod novega japonskega poslanika v Rim. Japonski poslanik pri italijanski vladi Hidaka potuje iz Kujbiševa preko Ankare v Italijo ter prispe v Rim predvidoma dne 17. aprila.

• Obisk italijanskih industrijcev na Madžarskem. Da bi se uspešno zaključila pogajanja med Italijo in Madžarsko, ki so se začela v Rimu še v teku lanskega leta, odrine iz Rima v Budimpešto meseca maja posebno predstavništvo italijanskih industrijcev.

• Papež zopet sprejema obiske. Ker se je papežovo zdravstveno stanje že skoro popolnoma popravilo, je sveti oče zopet začel sprejemati obiske. V sredo je sprejel večjo skupino novoporočencev in je imel ob tej priložnosti na vernike kratak nagovor.

• Kardinal Schuster pri papežu. V torek 6. t. m. je papež sprejel v zasebni avdienci najprej madžarskega poslanika Barca, takoj za njim pa je prišel na vrsto milanski nadškof kardinal Schuster. Nadškof Schuster je poročal svetemu očetu o ukrepih, ki so bili storjeni na področju njegove škofije za pomoč prebivalstvu, prizadetemu po sovražnih letalskih napadih. Papež je po kardinalu Schusterju sporočil apostolski blagoslov vsem vernikom milanske škofije.

• Knjiga o piemontski zgodovini. Profesor Antonio Monti, ravnatelj muzeja narodnega prebujenja v Milanu, je izdal knjigo o dramatičnem desetletju piemontske zgodovine, ki obsega dobo 1821 do 1831. Knjigo je posvetil Kralju in Cesarju, ki je sporočil piscu za pozornost svojo posebno zahvalo.

• Smrt viteza železnega križa. Na vzhodni fronti je padel narednik Friderik Banach, vodja oddelka v nekem saškem oklopljenem polku. Udeležil se je borb na Poljskem, v Franciji, Jugoslaviji in v Rusiji, kjer si je tudi priboril viteški križec. — Nadalje je padel na vzhodni fronti dolgoletni sportni poročevalec dunajske izdaje dnevnika »Völkischer Beobachter« Hans Goppert.

• Smrt vojaka, ki je hotel rešiti tovariše iz prepada. Iz Savone poročajo o usodi nekakega vojaka iz okolice Riore. V tem kraju stoji vojaška karavaja za opazovanje. Štirje legionarji so te dni prejeli povelje, naj odrinejo do najbližjega naselja. Potem ko so več ur hodili po poledenelih tleh, so trije zadržali v 800 metrov globok prepali. Njihov tovariš Gaetana Aversa iz Sicilije, ki je bil četrti v vrsti, je po čudežnem naključju ušel nevarnosti, v katero so prišli trije njegovi tovariši. Vendar je hotel storiti nekaj zanje. Da bi jih rešil, se je spustil v globočino, pri tem pa je postal žrtev poldneve. Padel je v prepali, kjer je obležal mrtev. Njegove tri tovariše so potegnili iz prepada žive.

• Vojakova sreča v loteriji. Iz Genove poročajo, da se je nekemu vojaku na dopustu nasmehnila izredna sreča v loteriji. Stopil je v poslovalnico, ki so jo odprli prav tiste dni ter stavil na številke 3, 13, 50 in 63. Vse štiri številke so bile izžrebane in kvaterno mu je prinesla pol milijona lir.

• Pol milijona hektar, zasajenih s krompirjem. Iz Rima poročajo, da je v Italiji letos ned pol milijona ha zemlje zasejane s krompirjem.

• Veržniki z ribami poslani v koncentracijsko taborišče. Rimska kvetura je te dni aretirala večje število veržnikov z ribami, ki so prodajali ribe po nedovoljenih visokih cenah. Veržnike so poslali v koncentracijska taborišča, zdaj pa iščejo še kuppe.

• Pobjego kačo so ubili. V Ospitale di Bondeno pri Ferrari je nastal velik poplach, ker je iz terarija pobjegnila velika kača. Vzmirjenje je dvignilo na noge tudi dva lovca, ki sta preiskala breg reke Panaro, naletela na pobjego kačo ter jo ubila z gorjanci. Kača je merila v dolžino 2 m. Prebivalstvo se je, ko je doznalo, da je žival ubita, hitro pomirilo.

• Dar vrhniškim revežem. Rodbina Kunstel z Vrhnike je darovala v počastitev spomnja in nameste cvetja na grob pokojnega g. dekana Burnika znesek 1000 lir za občinske reveže. — V isto svrhu je daroval g. Mihael Tomšič, posestnik in industrijec z Vrhnike, znesek 300 lir. Občina se obema darovalcema iskreno zahvaljuje tudi v imenu podpiranlih.

• Dar vrhniškim revežem. Rodbina Kunstel z Vrhnike je darovala v počastitev spomnja in nameste cvetja na grob pokojnega g. dekana Burnika znesek 1000 lir za občinske reveže. — V isto svrhu je daroval g. Mihael Tomšič, posestnik in industrijec z Vrhnike, znesek 300 lir. Občina se obema darovalcema iskreno zahvaljuje tudi v imenu podpiranlih.

H. P. JACOBSEN:

„BORBA Z BOGOVI“

Je šesti roman »DOBRE KNJIGE«, ki je pravkar izšel. Prevedel ga je RUDOLF KRESAL. — Knjiga se dobi v upravi naših listov v Narodni tiskarni in v vseh knjigarnah. Broštrana velja 10 lir, vezana pa 25 lir.

A. ALEXANDER:

POZABLJENI NAPEV

Minister je povabil Hearn, naj sede v njegov razkošni avtomobil, in mnogoštevilni gledalci so z začudenjem videli drobnega, nekaznega moščka v že ogoljenem površniku, kako je poleg moščka v bogatem kožuhu slonel na mehkih blazinah.

V notranjem žepu sukničja je imel Hearn listino, ki mu je dajala izredna in neomejena pooblastila, ga odvezovala vseh drugih poslov in mu poverjala nalogo, da prime Wilkina živega ali mrtvega.

Dve uri pozneje je sedel kapetan v siromašno opremljeni sobici Emanuela Poora in z bolestjo v srcu opazoval spačene črte ubogega kronista.

Bil je mrtev. Malinov sirup v polprazni steklenici, ki je stala na mizi, je vseboval dovolj strihlina, da bi bil lahko spravil tucat ljudi na oni svet. Zraven steklenice je ležal list papirja, v katerega je bilo z iglo vbođenih sedem črk:

WILKINS
Zadeva »E. C. Poor« je prišla pod značko »W 104« v policijski tajni arhiv.

— Proslava hrvatskega državnega zbornice. V soboto 10. t. m. bo tudi v Ljubljani proslavljena druga obletnica ustanovitve Nezavisne Države Hrvatske. Ob tej priliki bo ob 10. uri v stolnici maša-zahvalnica. Po maši se bodo povabljeni odličniki vpisali v spominsko knjigo konzulata. V nedeljo dne 11. t. m. ob 11. uri bo sprejel konzul tukajšnje hrvatske kolonije.

— Novi grobovi. V 66. letu starosti je v Škofji Loki dne 1. t. m. umrla ga. Lojzka Guzeljeva. Za njo žalujejo soproj Josip, sinova dr. Vladimir, ugledni ljubljanski zdravnik, in Milan ter drugo sorodstvo. K večjemu počitku so blago mater položili na pokopališču v Škofji Loki. — Po dolgem trpljenju je preminila ga. Justina Pogobov, rojena Pirnatova. Na z-dnji poti bilo nepozabno pokojnico spremili ob 15. iz kapele sv. Jakobna na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Umrla je ga. Ana Coliarv, rojena Grossmann. Zapuška soproga, 6 hčer in 2 sinova. Pogreb bo v petek ob pol 17 izpred evangelijskega pokopališča. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

— Hitro spreminjajoče se vreme je ostalo zvesto aprilevemu slovesu. Medtem — ko smo se zadnji čas že kar navadili na stanovito lepo sončno vreme, nas minuli dnevi opozarjajo, da ne smemo pozabiti starega aprilovega privilegija, po katerem ima pravico do vseh mogočih vremenskih sprememb. V dobrem tednu so se zvrstili lepi, mirni, sončni dnevi, večših moteni z močnim vetrom, pa tudi deževni, ki so višje ležečim okolškim krajem prinesli celo sneg. Če nas presenetj še pomladna nevihta s točo, bomo imeli izpolnjen ves vremenski repertoar. Toda pojdemo k dejstvu: V sredo ves dan je bilo vetrovno, sončno vreme. Tudi noč na četrtek je bila jasna in je zjutraj sijalo sonce. Toda že v zgodnjih dopoldanskih urah se je popolnoma pooblačilo, povrh pa je začel p-hati še neprijazen veter. Spremembo vremena je napovedal tudi barometer. V velikem loku je padel v sredo na 759 mm, potem pa se je začel polagoma spet dvigati. Najvišja temperatura v sredo je znašala 12,4 stop. C, v četrtek zjutraj pa je stalo živo srebro 3 stop. C nad ničlo.

— Na XII. simfoničnem koncertu bo prva točka, ki jo bo izvajal naš odlični simfonični orkester, Verdieva predigra k operi Sicilijanske večernice. Ta predigra je ena izmed najboljših Verdievih prediger sploh, ima polno prelepih melodij in izredno bogato, slikovito instrumentacijo, kar jo močno upešablja za uvod k velikemu simfoničnemu koncertu. Poleg Verdieja je na sporedu še Čajkovskega 5. simfonija in dva Slovanska plesa Dvořakova. Tudi ta koncert bo vodil dirigent Drago M. Sijance. Koncert bo v ponedeljek, 12. t. m., ob pol 8. zvečer v veliki unionski dvorani. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

— Vodstvo »Korepetitorja« vabj dijak središnjih, meštanskih in ljudskih šol, da se vpišejo k nam, kjer dnevno uspešno poučujemo vse šolske predmete. Po želji tudi posebne ure iz posameznih predmetov (razlaga, naloge, izpraševanje). Važno za one, ki žele konče leta polagati razredne in privatne izpite! Honorar zmeren! Vpisovanje dnevno od 8—12 in 14—16. Korepetitorij, Mestni trg 17/1.

— Akademski slikar Riko Debenjak bo razstavljal v Galeriji Obernel svoja dela (olja in grafike) od 11. aprila do vključno 2. maja. Posebnih vabil ne bo. Razstava bo odprta ves dan od 9. do 18.

— Naznanite obo! Mestno županstvo se vedno zlepi v sredini mesta nujno potrebuje več čedno opremljenih sob za nastanitev oficirjev in uradnikov. Klor koli ima kako primerno sobo, naj jo takoj naznani mestnemu odpravniku v sobi št. 23 v III. nadstropju magistratnega poslopja za Robbovim vodnjakom.

— Trafikantom v vednost. Od 1. aprila dalje morajo biti — dokler ni preklica — trafike odprte v delovnih urah od pol 7 zjutraj do 21. zvečer. Za nedelje in praznike ni spremembe. To velja za mesto Ljubljano — Sinlikat trafikantov.

— Nekaj mladih dolejnkih preščekov je še na razpolago pri Malem gospodarju Gallusovo nabrežje 33.

— Premog in drva na nove nakaznice pri tvrdki »GORIVO«, Karlovska cesta 8 (Lastnik Lojze Jeranič ml.)

— Nesreče. V sredo so sprejeli v Ljubljanski bolnišnici spet več ponesrečencev. Z zlomljeno desnico je iskal zdravniške pomoči 16letni posestnikov sin Ivan Bavdek iz Velikih Lašč, ki je padel z voza. V levico se je vsekala 14letna hči tesarja Helena Križnikova iz Ljubljane. Ključnico si je zlomil pri padcu na cesti 9letni sin po-

sestnica Jože Podraž z Brezovice. Pod voz je prišel 24letni kovač Julijan Vrhovec z Vrhnike in se poškodoval na levi nogi. Marijo Vašlavo, šletno hčerko delavca iz Ljubljane, je podrl nek kolezar; potolčka se je na glavi. Na levi nogi se je opeknel 58letni kjučavničar Peter Gostinčar iz Ljubljane.

Z Gorenjskega

V žirovnici je bilo sklicano veliko zborovanje, na katerem je govoril okrožni volja dr. Hochsteiner o sodobnih vprašanjih.

Novi grobovi. Na Brezjah so umrli: Ana Grilčeva, Neža Langusova, Ana Kelanova in Roza Pleindienstova. V žireh je umrl Hironim Kogovšek; v Bohinjski Bistrici: Jože Ražem, Jože Mulej, Margareta Zaločerjeva in Avgust Korosec; v Kamniku: Terezija Vrliškova, Franc Kemperle, Fr. Vinšek, Luka Pangeršič in Jožef Hacc. Na Jesenicah je umrl kurjač Franc Stefe, v Borovljah pa 70letni staroupokojenec in hišni posestnik Henrik Rosicki.

Poroka. V Dolu sta se poročila soter Anton Avsec in Ivana Lenčeva. V Bohinjski Bistrici se je poročil Janez Mlekuž z Ivano Arhovo iz Stare Fužine. V Kranju je stopilo v zadnjem času mnogo parov v zakonsko življenje.

V Domžalah je bil v nedeljo zbor starih bojovnikov iz prve svetovne vojne. Poročilo pravi, da je prišlo 500 bojovnikov iz vsega kamniškega okrožja. Glavni trg je bil okrašen. Igrala je domaška godba. Med častnimi gosti so bili: deželni svetnik dr. Doujak, zastopnik stranke in države, oborožene sile, policije in orožništva ter častni delegaciji iz Radovljice in Kranja. Po raznih nagovorih je bila izročena zastava kamniškega okrožja okrožnemu skupniškemu vodji dr. Rihlu, za kranjsko okrožje pa ondotnemu okrožnemu bojniškiškemu vodji. Nato so bili voditelji novosprejetih tovarišev zapriščeni. Ob zaključku je govoril kamniški okrožni vodja Pilz, ki je rekel: »Samo nemška oborožena sila je mogla boljševeliz zadržati. Edina bistvena izbira za Gorenjsko je: red ali zmešnjava, Hitler ali Stalin.« Na koncu so zapeli nemške himne.

Na Brezjah je priredil župan s svojimi uslužbeni skupni izlet na Brezovico. Pri tej priliki sta bili dražabni dve steklenici vina ter je bil izkupček 205 mark odlan za zimsko pomoč.

V Begunju se je pripeljal okrožni vodja dr. Hochsteiner iz Radovljice na uradni obisk. Pred občinsko hišo so ga sprejeli krajevni vodja, župan, orožništvo, sodelavci, krajevne skupine in šolska mladina, ki je prepevala. Nato je obiskal razne naprave v občini, predvsem otroški vrtec. V hišalnici je obiskal neko nad 99 let staro ženko, ki je duševno še čila. Sletilo je javno zborovanje, na katerem je okrožni vodja govoril o splošnih in krajevnih dnevnih vprašanjih.

Iz Hrvatske

Za drugo obletnico ustanovitve NDH bo v radiu cela vrsta spominskih prireditvev na katerih bodo govorili vrhovi državnega, političnega in kulturnega življenja. V soboto, na dan obletnice, bosta govorila zunanji minister dr. Mladen Lork-vić in prosvetni minister dr. Mile Starčević.

Svečani teden v državnem gledališču. Za drugo obletnico ustanovitve NDH je tudi državno gledališče imelo svečani teden. Igrali so izključno dela domačih hrvatskih avtorjev in sicer Odakovo narodno opero »Dorica pleše«, Freudenreichovo ljudsko igro »Graničarji«, Ogrizovo čedo dramo »Hasanaginović«, Lhotkov balet »Vrag na vas«, Begovićovo dramo »Brez tretjegaa«, Zaučivo opero »Nikola Šubić Zrinjski«, Gunduličevu himno svobode »Dubravko« in Gotovčevu opero »Ere z onega svetaa.

Zagrebske srednješolske na ideološkem tečaju. Na prvem štirinajst dnevnem tečaju učenk 7. razreda zagrebskih srednjih šol v Borovu se bilo okoli 80 udeleženk. Dekleta so se spoznala z vsemi sodobnimi vprašanji in dobila pobudo za delo v narodnem korist. Dne 2. aprila se je začel v Borovu drugi tečaj za zagrebske srednješolske.

Dr. Franjo Fancev umrl. Hrvatsko vseučilišče, zlasti filozofske fakultete in Akademije znanosti in umetnosti je zače bolesten udarec s smrj prof. dr. Franja Fanceva. Pokojni je umrl sredi plodnega dela v 61. letu starosti. Pogreba se e udeležilo mnogobrojno občinstvo z zastopniki hrvatskega vseučilišča in Akademije znanosti in umetnosti Ob grobu se je pleg drugih poslovi od rankega predsednik Akademije dr. Tomo Matić.

Zagrebska džamija je dograjena. Po poročilih hrvatskih listov so dela na Poglavniki džamiji v Zagrebu končana. »N va Hrvatska« je o notranji ureditvi približala daljši članek, opremljen s petimi reprodukcijami posameznih delov džamije. Na veliki kamniti plošči pri vhrdu so vklepane naslednje besede: V slavo in znak ljudske vere Alaha edinega B ga vseh ljudi in vseh časov ter v znak pozornosti nasproti muslimanom e sezidal Poglavniki dr. Ante Pavelić to veličastno stavbo v

Sul fronte centro-meridionale della Tunisia ove sono in corso aspri combattimenti: si apre il fuoco contro mezzi corazzati nemici che tentano di avvicinarsi alle nostre posizioni — Na srednje-juznem bojišču Tunisia, kjer so v teku ostre borbe: otvarja se ogenj proti sovražnim oklopnikom, ki se skušajo približati italijanskim postojankam

EIAR - Radio Ljubljana

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki sledo pouku italijanščine po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredah za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje — vedno ob 19. uri.

MODO CONDIZIONALE, tempo presente

comprare	leggere	dormire
comprer-el	legger-el	dormir-el
comprer-esti	legger-esti	dormir-esti
comprer-ebbe	legger-ebbe	dormir-ebbe
comprer-emma	legger-emma	dormir-emma
comprer-este	legger-este	dormir-este
comprer-ebbero	legger-ebbero	dormir-ebbero

N. B.: 1) avere: avrei; andare: andrei; dovere: dovrei; potere: potrei; vedere: vedrei; cadere: cadrei; sapere: saprei; 2) volere: vorrei; venire: verrei; morire: morrei; rimanere: rimarrei; tenere: terrei; valere: varrei; bere: berrei; 3) essere: sarei, saresti, sarebbe, saremmo, sareste, sarebbero.

CONDIZIONALE PASSATO

comprare	leggere	dormire
avrei comprato, ecc.	avrei letto, ecc.	avrei dormito, ecc.
arrivare	correre	partire
sarei arrivato, -a, ecc.	sarei corso, -a, ecc.	sarei partito, -a, ecc.
avere: avrei avuto, ecc.	essere: sarei stato, a, ecc.	

ESEMPLI
Moito volentieri resterei quindici giorni, ma purtroppo non ho tempo. — Chi lo potrebbe assicurare? — Andresti volentieri in campagna per qualche giorno? Certamente; ma chi farebbe poi il mio ufficio? — Metterete ogni cosa al suo posto. — Io vorrei piuttosto che commettere una simile azione. — Chiunque altro avrebbe fatto altrettanto. — Andremo presto a Roma, e ne visiteremo i principali monumenti. — Vorreste avere la bontà di venire domani a casa mia? Verrò alle quattro e un quarto del pomeriggio. — Avrebbe potuto dirlo, e invece ha taciuto. — Voi non gli parlerete in questo modo; me ne dispiacerebbe molto. — Mangereste quello che c'è. Lui non si sarebbe mai lasciato trasportare dalla collera. — Non potrei dirlo, se non mi aiutai tu. — Il fucile era carico e il colpo sarebbe partito senza il tuo intervento. — Non mi mandarono nulla neppure questa volta: bisognerà aver

ESERCIZI
1) Coniugate le seguenti proposizioni: Non indovinerai mai quel che è successo. — Aspetterei mai ho troppa fretta. — Io non avrei creduto una simile panzana. — Preferirei restare ancora alcuni giorni. — Aspettando fino alle quattordici perderei due ore. — Io vorrei un bicchiere d'acqua fresca. — Per partire, io dovrei trovarmi alla stazione alle sedici.

glavnem mestu Zagrebu, da si bodo sinovi viteškega hrvatskega naroda, iskreni nastojniki vzv šene islamske vere, z vdano molitvijo krepili sile v borbi za obrambo in napredek svoje lepe domovine Nezavisne Države Hrvatske, ki naj bo na veke srečna.
V Sarajevu se cene nižajo. Na seji občinske uprave v Sarajevu je bilo sklenjeno znižati pristojbine za vodarino, ceno za električno in plin za 50 odstotkov, vozina na električni cestni železnici pa se bo znižala za 60 odstotkov.
Požravniki večer na čast slovaškim nogometašem. Zagrebska nogometna zveza bo v petek zvečer priredila na čast slova-

skim nogometašem, ki bodo odigrali tekmo s hrvatsko državno reprezentanco, zabavni večer. Nastopili bodo številni člani državnega gledališča, med njimi tudi g. Francl.
Nov poslovni čas v zagrebskih trgovinah. V hrvatski prestolnici je bil uveden v trgovinah nov poslovni čas. Obratovalnice morajo biti odprte od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.
Sarajevo dobi moderen trg. Mestna uprava v Sarajevu je sklenila, da bo pokrila reko Miljacko v dolžini 500 metrov in na ta način pridobila sredi mesta reprezentativan trg. Stroški za omenjena dela so preračunani na 50 milijonov kun.

nja. Samo v nečem ga je Wilkins prekašal: Hearn ni imel za seboj organizacije v pravem pomenu besede, to je, manjkalo mu je dovolj razboritih in brezpredsodnih, vdanih in zanimanja polnih ljudi, da bi se bil mogel povsem zanesti nanje. Vendar je povečeval vojski dobro oboroženih in pogumnih mož, in njegova bistra prevejanost je malone izravnavala razloček med njihovo spretnostjo in spretnostjo Wilkinsovih pajdašev. Le-ti so bili, kakor je izhajalo iz stoštrih spisov v tajnem arhivu, sami drzni ljudje, ki niso poznali ne vesti ne pomislekov, obdarjeni z izredno zmožnostjo in spretnostjo.

Okrog sedmih zvečer sta bili sko: aj hkratu oddani dve docela cnaki brzojavki za New York: »Evelina Elmhurst se je zavedela.« Mladenka je ležala v postelji zredi kipeče beline perila, ki je obdajalo njeno plavo glavo. Široko odprte oči so ji prazno strmele tja v en dan. Dva zdravnik in dve streljici so se uvarjali z njo, a nič ni kazalo, da bi jih opazala.

»Dora?« je bila njena prva beseda.
Z znaki in polglasnim prigovarjanjem so ji skušali dopovedati, naj nikar ne govori in da pride sestra jutri.
Evelina je pokorno obmolnila in se zadržala v strop, kjer je priklepala njeno pozornost majhna temna lisa. Možgani so ji počasi začeli delovati, izprva negotovo, potem čedalje jasneje. Kako je bila nastala ta lisa na stropu? Lisa se ji zdaj ni več zdela temna, ampak svetla, da je kar vid jemalo. Zdaj jo je spoznala: bil je žaromet na lokomotivi...

7. poglavje

V eni izmed sobic stamfordske bolnišnice je že osem in štirideset ur nezavestna ležala mladenka, ki so jo bili našli v predoru pri Norwalku. Natančna preiskava je bila pokazala, da so njene poškodbe dokaj nevarne; in vsa prizadevanja zdravnikov, da bi jo spravili k zavesti, so bila doslej zaman. Ubožica je vsa bleda ležala v postelji in se ni ganila; modrikasti kolobarji so ji obrobjali oči, v lilih ni bilo niti kaplje krvi in samo nepravilno dihanje je pričalo, da je živa.

Bolniška streljica se ni ganila od njene postelje. Pred nekaj urami so bili izbrisali s tablice nad zgornjim številko »43« in napisali namesto nje s tiskanimi črkami ime »Evelina Elmhurst«.

Ranjenkina sestra Dora je bila v listih čitala poročilo o nesreči, ki jo je bila zadel v predoru, in jadrno prihitela v Stamford, kjer se je njena žalostna slutnja potrdila. Toda Dorina navzočnost v bolnišnici je bila zelo kratka: zdravnik je bil naročil, da ne sme Eveline nihče vznemirjati.
Dora ni bila edina duša, ki je skrbela za ubogo Evelino: v sobici zraven tiste, kjer je ležala dekle, je že dobršnih osemnajst ur ležal tihi človek. Pred seboj je imel knjigo in jo je željno požiral. Kdaj pa kdaj je prekinil ta opravke ter segel z žličko v skodelico čaja in vzdignil iz nje košček torte, ki ga je kar preko knjige ponesev v lačno usta, ne da bi mu le kaplja kanila na beli list. Nato se je spet zatopil v čitanje in nekaj minut počasi žvečil, preden je založil nov grizljaj.

Ob koncu vsakega poglavja je stopil na hodnik in taval sem ter tja, dokler ni ujel kake bolničarke, s katero je mogel izpregovoriti nekaj besed. Vprašanje, ki ji ga je zadal, je bilo zmerom isto: ali se ranjenkino stanje že obrača na bolje. Marsikatera mlajša streljica bi bila rada obširneje pokramljala s prijaznim mladeničem, toda poskusi, da bi ga zapletla v razgovor, so bili vsi zaman; razen odgovora na njegovo vprašanje nu ni bilo očitno ničesar mar.

Ta molčečni fant je bil Gay Mallet, eden izmed najboljših sodelavcev kapetana Hearn. Njegova naloga je bila kaj lahka, vsaj zdelo se mu je tako: moral je sporočiti kapetanu sleherni izpremembo mladenkinega stanja in paziti na njeno osebno varnost. Prepričan je bil, da dela — kakor zmerom — vse, kar mu nalaga dolžnost, in neprijetno mu je bilo golj to, da je bil obsojen v nespanje in da je šla njegova zaloga torte naglo proti koncu. Gotovo pa ne bi bil mislil ne na spanje ne na torto, ko bi bil Julil, da se vsake pol ure vrši med bolnišnico in New Yorkom telefonski razgovor, ki obravnava baš stanje Eveline Elmhurstove, in da ni tisti, ki se tolikanj zanima zanjo, nihče drug kakor sam zloglasni neznanec — Wilkins.

Kapetan Hearn je bil v vsakem oziru človek odličnih zmožnosti, in starejšine mu niso bile slučajno poverili borbe proti Wilkinsu. Mimo svoje naravne bistrotnosti in bogate izkušnosti je bil tudi presenetljivo podkovan v najrazličnejših panogah zna-

SPORT

**Sredi dogodkov na zelenem polju
Odreditev ponovne kvalifikacijske tekme — Zamenjava prvih dveh terminov v prvenstvu**

SLUŽBENE OBJAVE

**Iz urada CONI-a
NOGOMETNA ZVEZA**

Objava št. 7. Ljubljana, 7. aprila.

Sklepi seje direktorija:

1. Proteste tehničnega značaja je treba vložiti pri sodniku, ki je vodil tekmo, najkasneje 15 minut po končani tekmi, obenem s protestno takso. Obrazložitev je dostaviti v Zvezino pisarno v 48 urah po odigrani tekmi. Vse ostale vrste protestov je vložiti v 24 urah po končani tekmi v Zvezino pisarno.

2. Protestne takse: I. divizija lir 50, II. divizija lir 30, rezerve in mladina lir 20.

3. Prepoveduje se odigravanje prijateljskih tekem, ki bi se časovno ujemale s tekmi I. in II. divizije. Prošnje za odigravanje prijateljskih tekem je vlagati najkasneje do vsake srede.

4. Prošnji Dopolavora tob. tovarne za znižanje dosmrtno prepovedi igranja igralcu Plečko se delno ugodijo. Zaupnik CONI-a je odobril znižanje kazni na dve leti prepovedi igranja, tako da ima igralec Plečko pravico nastopa dne 5. oktobra 1943.

5. Protestu SK Mladice proti verifikaciji kvalifikacijske tekme Mladica-Dopolavoro t. t. ki je bila odigrana dne 4. t. m. in se je končala z rezultatom 4:2 v korist Dopolavora, se delno ugodijo. Tekma se razveljavi, ker igralec Dopolavora t. t. Plečko Zvone še ni imel pravice nastopa. Določa se odigranje ponovne kvalifikacijske tekme za nedeljo dne 11. t. m. ob 10. uri na igrišču Ljubljane v prireditvi Zveze. Prošnja taksa Lir 50 se vrne SK Mladici. Če bi se tekma v rednem času končala neodločeno, se odigra nadaljšek 2 x 15 minut; če bi bil tudi ta neodločen, bo zmagovalac izrečen v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 17. v pisarni Zveze.

6. Zaradi kvalifikacijske tekme se zamenjava razpored prvih dveh nedelj tako, da bo I. divizija začela s tekmo Mars-Ljubljana 11. t. m. ob 16. na igrišču Ljubljane, II. divizija pa s tekmo Korotan-Vič. Kraj in čas slednje bosta naknadno objavljena.

7. Izreka se na podlagi sodnikovega poročila ukor igralcem Dopolavora t. t. Nagode Slavku in Nagode Dragu.

8. Pozivajo se gg. Ogorelec, Novak Ludvik, Sotler in Perharic Stane, da se zglasijo v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 17.30 v pisarni Zveze zaradi zaslišanja.

9. Verifikacije igralcev, ki prestopajo iz kluba v klub kakor tudi onih, ki preidejo iz razpusčenih društev, so izvedljive samo ob predložitvi podpisane slike. Zato se razveljavljata verifikaciji igralcev Roglja Zdenka in Accetta Bojana, objavljeni v zadnji objavi.

10. Osebe, ki niso vpisane v anagrafskih registrih Ljubljanske pokrajine, ne morejo biti verifikirane.

**Prvi dve točki
iz I. divizije**

bosta oddani v zanimivi tekmi med Marsom in Ljubljano

Kljub majhni neveselosti, ki je posegla v dogodke po uradni nogometnem sporodu, se bo prvenstvo tekmovalcev na zelenem polju nespremenjeno začelo prihodnjo nedeljo 11. t. m. Prireditelji, ki jih je zadevala v razveljavitvi izbirne tekme za določitev četrtega udeleženca v I. diviziji, presenetila najmanj tako kakor nas, so si kaj hitro pomagali iz zadrege in prireditelj spored tako, da bo za prijatelje nogometa to nedeljo dogodkov še več kakor bi jih bili videli brez izrednega ponovnega srečanja med Dopolavorom t. t. in Mladiko. Saj je stara reč, da nevarnost nikoli ni nerodna za vse in tako bodo to pot le imeli svoje dvojno veselje obiskovalci nogometnih travnikov, dopolne posebej in popoldne posebej.

Medtem ko nam podrobnosti sporeda za ponovno igro med Tobakarji in Mladiko ob uri, ko to pišemo, še niso znane, nas je vodstvo Marsa obvestilo, da bo njegova enajstletnica igrala svojo prvenstveno tekmo z Ljubljano neprekljeno v nedeljo ob 16 na igrišču Ljubljane, za predtekmo pa sta angažirani rezervi istih dveh klubov s pričetkom ob 14.30.

Po čudnem naključju je torej naneslo tako, da se bosta v prvi tekmi za domače točke srečali dve moštvi z največjimi nadami — Mars in Ljubljana. Že lani in predlanskim sta se ogorčeno trgali za primat v Ljubljani, vsekakor obakrat brez izida za Marsove, toda ne glede na to vemo iz vseh medsebojnih srečanj med njima, da sta vselej nudila približno največ, kar se da v našem mestu pokazati v tej sportni panogi. Barve Ljubljane in Marsa zastopajo na nogometnem polju mnogi igralci, katerih imena segajo precej daleč v zgodovino slovenskega nogometa, toda, čeprav pomeni to, da niso več med najmlajšimi, vidimo pri njih še zmerom mnogo onega solidnega znanja iz stare šole, še več pa one neusahljive ljubezni do tega sporta. Slednje je najboljša jamstvo, da bo naš nogomet živel in doživel tu in tam tudi zdaj svoje slovesnejše trenutke. Eden takih trenutkov čaka oba prekaljena nasprotnika v nedeljski partiji, ko jima ne gre samo za čast in za potrditev starega slovesa, temveč čisto zares in po vseh pravilih za dve prvenstveni točki v novi sezoni. Prav gotovo je ta naslov za oba nasprotnika privlačen dovolj, da bosta vložila v nedeljsko igro vse, kar znata in zmoreta in bomo torej — vsaj po vsem, kar je bilo dozdaj znano o obeh — spet enkrat prisostvovali lepi nogometni borbi.

Podatkov za primerjavo obeh enajstoric pred tem važnim nastopom nimamo prav za prav posebno zanesljivih. Sama med seboj letos še nista igrala, kar pa sta imela opravka z ostalimi ljubljanskimi moštvi, sta ga končala prav dobro ali vsaj zadovoljivo. Slednje velja v prvi vrsti za Marsove, ki so v treningih imeli svojega prganjalca v sosedu Hermesu, s katerim so si privoščili dve tekmi za poskušnjo in ki so ju obe izgubili. Če povemo zdaj še to, da je Ljubljana tudi enkrat pretizkusila svoje sile v šišenskem stadionu, in sicer s precej krepkim uspehom na račun Hermesa,

žanov, potem seveda bi morali reči, da je vprašanje nedeljskega zmagovalca skoraj odvisno. Toda to vprašanje pri žogi ni rešeno nikoli, čeprav v tem konkretnem primeru mnogo znakov kaže, da bi Ljubljani uspeh ne smel uiti. Kaj in kako, tega v naprej ne bo uganil nihče in tudi mi ne!

Eno je — na kratko rečeno — gotovo, in sicer da bomo v nedeljo spet imeli pristno prvenstveno nogometno tekmo, ki bi po nasprotnih sodeč morala biti najlepši uvod v letošnjo konkurenco za novega prvaka. Škoda, da bosta prvi dve točki oddani najboljšima kandidatom že v prvi tekmi, toda če že morata biti, potem smo vsaj prepričani, da ne bosta oddani pomeni. In pri takih priložnostih se nudi tudi gledalcem velik dan!

Spodnja Štajerska

V Ptaju je gostovalo mariborsko gledališče 5. t. m. z Anzengruberjevo komedijo »Slaba vest«. Gledališče je bilo razprodano in so igralci želi odobravanje.

O vojaških zbirkah na Spodnjem štajerskem za zmako pomoč pravijo poročila, da so vojaki mnogo nabrali. V Mariboru, Celju in Ptaju so pripravili raznorazne spored s peštrici, večerom v soboto ter z raznimi priredavami v nedeljo. Vrnitve so bile v nedeljo popoldne polne gostov.

Sbiski uredniki na poti po Štajerskem. Te dni so se peljali skozi Celje, Maribor in Gradec vodilni uredniki beograjske tiskovne Peljali so se dalje v Nemčijo, zamor jih je povabil tiskovni oddelek nemške vlade. V Gradcu so se kratko zalizali, v ponedeljek pa nadaljevali pot v tiste nemške kraje, kjer so srbski delavci nameščeni po podjetjih.

Novi grobovi. V Mariboru sta umrla 62-letna zasebnica Roza Tenentova in posestnik sin France Gaber iz Škofje vasi. V Levcu je umrla 35letna Režika Konšakova.

Dve nesreči. Komaj 15 mesecev stari sinček Ernest sedlarja Kosija iz Selnice ob Muri je pritegnil nase škodelo z vrelim mlekom in se smrtno nevarno opeklo po životu in levici. — Na obisku pri starših se je ponesrečil 22letni delavec Alojz Dokl iz Žikarcev. Zlomil si je levico

GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 9. aprila: Zaprt. (Generalka.) Sobota, 10. aprila, ob 18.30: V času obiskanja. Premiera. Red Premierski.

Nedelja, 11. aprila, ob 15: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — ob 18.30: Prava ljubezen. Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol.

Ponedeljek, 12. aprila: Zaprt.

E. Gregorin: »V času obiskanja«, osem postaj o Jezusovem poslanstvu. Posamezne prizore na odru veče bralec s čitanjem iz evangelija. Dejanje je pestro, spremljajo ga fanfare, pozavne, petje — kompozicije prof. Tomca. Glavne osebe igrajo: Marija — Starčeva, Jezus — Gregorin, Janez — Verdonik, Simon-Peter — Bratina, Juda iz Karije — Nakrst, Veliki duhovnik — P. Kovič, Poncij Pilat — Peček, Stotnik Petronij — Drenovec, Gladiator iz Galije — Potokar, Veronika — Simičeva, Rabj Gamaliel — Presetnik. V ostalih vlogah sodeluje celotni dramski ansambel, pomncen s številnimi komparzi. Delo režira avtor E. Gregorin. Scensko glasbo vodi prof. Šturm.

OPERA

Petek, 9. aprila: Zaprt. Sobota, 10. aprila, ob 18: Zemlja smehljaja. Izven. Cene od 28 navzdol.

Nedelja, 11. aprila, ob 10.30: Sirotina Marko — Obuti maček. Prireditelj GILLA. — ob 18: Thais. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Ponedeljek, 12. aprila: Zaprt.

Leharjeva opereta »Zemlja smehljaja«. Opera ponovi to opereto v soboto dne 10. t. m. ob 18. uri, izven abonmana. Vlogo princea Souhonga poje ta večer g. Sladljev. ostala zasedba običajna.

Radio Ljubljana

PETEK, 9. APRILA 1943/XXI.

7.30: Pesmi in napevi. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovensčini. 12.45: Lahka glasba. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. 13.12: Orkester vodi dirigent Gallino. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec. — Glasba za godalni orkester. 14.45: Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovensčini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.15: EIARjev koncert na Kr. zavodu za romanske studije: prenos iz Bononijeve dvorane: Zbor in orkester vodi Ecc. Mons. Lorenzo Perosi. 19.00: »Govorimo italijansko«. — Poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Operetna glasba. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini. 20.40: Radio za družino. 21.25: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Šijanec. — Pisana glasba. 22.00: Koncert čelista Benedetto Mazzacurati. 22.45: Poročila v italijansčini.

ŠKOTSKA.

Škoti, ki je najel v hotelu najcenejšo sobico v tretjem nadstropju, nosi sluga tri težke kovčege. Ko prisopha v tretje nadstropje, mu stisne škot nekaj v roko, rekoč: — Evo vam za škodelico kave. Sluga vzame iz žepa denarico, da bi spravil napitnico, pa zagleda v roki — košček sladkorja.

ZDRAVICA

— Zdjaj pa pijmo na zdravje naših novoporočencev. Bog daj, da bi doživela še mnogo takih dni!

Važnost Donave

Na Dunaju so bila zadnje dni marca posvetovanja zastopnikov nemške, italijanske, bolgarske, hrvatske, rumunske, slovaške in madžarske vlade o zadevah Donave in prometa po nji. Donava igra kot prometna žila važno vlogo v mirnem zlasti pa v vojnem času. Ko je bila Avstrija priključena Nemčiji je smatrala slednja boljše organizacijo prometa po Donavi za eno svojih glavnih nalog. Zato se je z vso vneto lotila tega dela. Pa tudi države jugovzhodne Evrope so vedno bolj spoznavale pomen Donave v mednarodnem prometu in zato so mu posvečale vedno večjo pozornost.

Dunajska posvetovanja zastopnikov na Donavi zainteresiranih držav so pokazala, da je zdaj sodelovanje med temi državami v pogledu prometa po Donavi še tesnejše, kakor je bilo pred vojno. Vojna sicer ovira tudi promet po rekah, vendar se pa tako važno vprašanje ne sme zamerjati. Na dnevnem redu dunajskih posvetovanj so bila zlasti vprašanja tehničnega značaja. Določen je bil načrt prometa po Donavi za več let vnaprej. Pri tem so se zastopniki na Donavi zainteresiranih držav ozirali zlasti na potrebo vojnega gospodarstva. V vseh vprašanih je bil dosežen popoln sporazum.

Kje je tekla zibelka človeštva?

V okviru monakovskega vseučiliškega tedna je predaval dr. Bayer o prastarem vprašanju zibelke človeštva, torej o vprašanju, kje se je pred sto tisoč leti pojavil prvi človek v verigi organizmov. V znanstvenem svetu si glede tega vprašanja še sedaj niso na jasnem. Häckel je menil, da se je pojavil prvi človek na celine Lemurien, ki naj bi bili njeni ostanki Sundski otoki. Klaatsch in Schötenack sta trdila, da so se pojavili prvi ljudje v Avstraliji. O. Abel je smatral za zibelko človeštva osrednjo Azijo, drugi učenjaki zopet Pamir. Dr. Bayer je pa prišel na podlagi antropoloških proučevanj prebivalstva Tibeta do prepričanja, da so živel prvi ljudje v severozahodni Aziji, in sicer med ledeno dobo in takoj po nji. Potemtakem bi bil pračlovek blizu sedanjih mongolskih ras. Dr. Bayer smatra temeljito biološko proučitev notranjih azijskih ras za neobhodno potrebno, če hoče znanost priti temu vprašanju do dna.

Traktorji za Galicijo

Po zasedbi Galicije so našle nemške čete tam nad 100 traktorjskih stanic, ki pa še niso bile vse organizirane. Mnoge je vojna občutno prizadela in mnoge so skušali boljševidi pred umikom uničiti. Material je bil že predlanskim potreben obnove. Za to delo je bila določena zima 1941/42. Več stanic so zaradi neugodnih prometnih zvez opustili. Namesto njih pa organizirali druge z ugodnejšo lego. Njih število se je že lani spomladaj počevalo. Posebno mnogo traktorjev je pa poslala Nemčija v Galicijo letos.

Nov učni predmet v Nemčiji

Nemški prosvetni minister je na željo vrhovnega poveljstva vojne mornarice odredil, da se uvede na vseh šolah, kjer so dani za to pogoji, nov učni predmet — gradnja ladijskih modelov. Ta učni predmet pride v poštev v ljudskih šolah v osmem razredu ter tej starosti odgovarajočih razredih glavnih srednjih in višjih šol. Minister naglašuje v svoji naredbi, da bidejo nemške ladje zlasti podmornice na oceanah odločilni boj in da naj pri tem vsaj duhovno sodeluje tudi šolska mladina, da se bo tako utrjevala v ljubezni do domovine in požrtvovalnosti za njo.

Liscia e lucida
come sera e la punta di ogni penna

Kot svila gladka in svetla je konica vsakega KAWECO peresa

Narocajte „Dobro knjigo“!

Kaweco

Perciò la KAWECO scorre così facilmente come una piuma sulla carta. Nelle cartolerie e nei negozi specializzati vi mostreremo ben ventisei i vari modelli KAWECO

Zato KAWECO pero teče s takšno lahkoto po papirju. V trgovinah s pisalnimi potrebščinami vam bodo radi pokazali različne modele KAWECO peresa

Nadarjeni kmečki otroci

Madžarska ima izven Budimpešte 75 gimnazij, v katerih študira zdaj 649 kmečkih sinov. V gimnazijo so jih napotili ljudsko-šolski učitelji, ko so se prepričali o njihovi nadarjenosti. Gimnazijski profesorji pošiljajo zdaj prosvetnemu ministru poročila o uspehih kmečkih sinov. Iz poročil je razvidno, da je med njimi 78.1% odličnjakov, drugi so pa dosegli zelo zadovoljive uspehe, 94% kmečkih sinov je vrednih javne podpore, s katero jim bo o mogočeno nadaljevanje študij. Prosvetno ministrstvo bo predloge gimnazijskih profesorjev upoštevalo.

Čudna zbirka

Strastnih zbiralcev bo vedno dovolj na svetu. Ta se navdušuje za zbiranje znakov, onih hroščev, tretji starega denarja itd. Menda najoriginalnejšo zbirko ima Lijsa Karion v Helsinkih. Nekega dne, ko so bile na Finskem alkoholne pijače še prepovedane, so prišli v njeno hišo detektivi, ki so hoteli preiskati njeno stanovanje, češ da so oblasti zvedele, da ima doma spravljanih mnogo steklenic, napolnjenih z alkoholnimi pijačami. In res so našli v omari nad 300 skrbno zamašenih steklenic. Ze so mislili, da so zasačili veliko grešnico, ki naj bi bila kršila prepise o prepovedi alkoholnih pijač. Toda gospa

+

Po dolgem trpljenju nas je danes za vedno zapustila naša ljubljena mama in sestra, gospa

JUSTINA POGIBOV roj. PIRNAT

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne z žal — kapele sv. Jakoba — k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. aprila 1943.

Zalujoči rodbini: POGIBOV in KEPEC

DNE 1. APRILA NAM JE UMRLA V SKOFJI LOKI NAŠA LJUBLJENA IN NENADOMESTLJIVA ŽENA, MAMA, BABICA IN SESTRA, GOSPA

LOJZIKA GUZELJ

V 66 LETU STAROSTI.

K VEČNEMU POČITKU SMO JO POLOŽILI DAN 8. APRILA NA POKOPALIŠČE V SKOFJI LOKI.

ZA NJENO DOBROTO NAJ BI JO DOLGEM TRPLJENJU PLAČILO!

LJUBLJANA, SKOFJA LOKA, DNE 8. APRILA 1943

Josip Guzelj, soprog
dr. Vladimir in Milan Guzelj, sinova
in ostalo sorodstvo